

Адыгэ макъ

№ 56 (20071)

2012-рэ илъэс

ШЭМБЭТ

ГЪЭТХАПЭМ и 31-рэ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Адыгеим щырагъажьэ

«Сыхъат 24-м къыклол — километри 100» зыфиорэ экстремальнэ марафоныр Адыгэ Республикэм щырагъажьэ.

Мы илъэсым зэнэкъокъухэм межрегиональнэ статус ялэ хуыгъэ. Ахэм ахэлэжъэнхуэ зыкъагъэлъэгъуагъ Краснодар, Ростов-на-Дону, Астрахань, Мыекъуапэ, Шытхъалэ, Ейскэ ыкӀи нэмыкӀ къалэхэм якомандэхэм. Пэшлорыгъэшъуэ къызэрэрадзэрэмкӀэ, командэ 23-мэ ахэтышт нэбгыри 100 фэдиз зэнэкъокъум къекӀолӀэшт. Командэ пэпчъ нэбгыри 4 — 6 хэтышт.

Спорт туризмэмкӀэ я 11-рэ зэнэкъокъухэм ахэлэжъэштхэр тыгуасэ поселкэу Каменноостскэм щызэрэугъоигъэх. Мы илъэсым къыщегъэжьагъуэ зэнэкъокъур туризмэмкӀэ инструктору Хымырзэ Рэмэзан ишӀэжъ фэгъэхьыгъэшт.

Юфтхъабзэм кӀэшако фэхьугъэх Адыгеим спорт туризмэмкӀэ и Федерациерэ Адыгэ къэралыгъо университетым туризмэмкӀэ игупчэу «Эдельвейс» зыфиорэмрэ.

Марафоным икызылӀухын фэгъэхьыгъэ торжественнэ зэхыхъэ непэ шыӀэшт. Командэхэм къакушт гъогур къзыгъэнэфэрэ картэр заратыкӀэ, сыхъат 24-м къыклол километри 100 къакушт, нэужым зэфэхьысыжъхэр ашыщтых.

(Тикорр.).

Туризмэм зиушъомбгъуным фэlorышӀэшт

Туризмэм хэхъоныгъэхэр ышӀынхэм пае региональнэ программэхэр зэхэгъуэцонхуэ ыкӀи мы отраслэм къэралыгъо ІэпыІэгъу зэрэратышт шыкӀэхэр гъэнэфэгъэнхуэ УФ-м и Президенту Дмитрий Медведевым Правительствэмрэ субъектхэм ягъэцкӀэкӀо хэбзэ органхэмрэ закыфигъэзагъ. А унашъор УФ-м и Премьер-министру Владимир Путиным ыкӀи къэралыгъом исубъектхэм япашэхэм алэклагъэхьагъ.

Темыр Кавказым итуристическэ кластер хэхъоныгъэхэр ышӀынхэм фэгъэхьыгъэ Іофыгъохэм зашытегушылӀэгъэх зэхэсыгъом Дмитрий Медведевыр къышыгушылӀэзэ, регионхэм къэралыгъо ІэпыІэгъу ятыгъэным иекӀолакӀэхэр зэрагъэсыгъэхэм ыкӀи непэ ехьулӀу ахэм шуагъуэ къатыгъэм къащыуцугъ.

— Джырэ уахътэ ехьулӀу, туристическэ кластерым ишӀын къыхэлэжъэнхуэ Францием, Кореем, Сингапур иинвесторхэм

зэзэгъыныгъэхэр адэтшыгъэх, ахэм проектым игъэцкӀэн сомэ миллиарди 3-м ехьу къыхалъхьагъ. Урысыем иинвесторхэри Іофым чанэу къыхэлэжъэнхэм фэхъазырых, — къылуагъ Дмитрий Медведевым.

Темыр Кавказым имызакъоу, Урысыем инэмыкӀ регионхэми туризмэм зашегъушъомбгъу-гъэн, ахэм япроектхэм ахъшэ ахэзылхъэ зышӀоигъо инвесторхэм къэралыгъо гарантиехэр ягъэгъотыгъэнхэ зэрэфаем УФ-м и Президент къыкӀигъэтхьыгъ.

Дмитрий Медведевым къыхьыгъэ предложением регионхэм япашэхэм дырагъэштагъ. ГушыІэм пае, республикэу Бурятием и Лышъхъуэ Вячеслав Наговициным къызэрилуагъэмкӀэ, Бурятиемрэ Иркутскэ хэкумрэ зэгъусэхуэ туристическэ-рекреационнэ шьолъыр Байкал шагъэпсынэу зэдаштагъ.

ОАО-у «Темыр Кавказым икурортхэм» ипресс-къулыкъу.

Къакогъэр нахьыбэ хьугъэ

2011-рэ илъэсым Адыгэ Республикэм и Мыекъопэ район ичыплэ зэфэхъафхэм зашызыгъэспэфыгъэ туристхэм япчъагъэ нэбгырэ мин 256-рэ фэдиз хуыгъэ. 2010-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ, а пчъагъэр процент 20-кӀэ нахьыб. ХъакӀэхэм яфӀо-фашӀэхэм ягъэцкӀэн сомэ миллион 315-м ехьу пӀухьагъ.

Тиреспубликэ нахьыбэу зышызыгъэспэфыхэрэр Ростов хэкум, Ставрополь ыкӀи Краснодар крайхэм, Москва, нэмыкӀ регионхэм къарэкӀых. Адыгеим зэрэщырэхьатым, ичылопс зэрэдахэм цыфхэр къырещалӀэх.

Туристическэ кластерым ипроект къыдыхалъытагъуэ ашышт курортэу «Лэгъо-Накъэ» гъэпсыгъэ зыхьукӀэ, хъакӀэу республикэм къакохэрэм япчъагъэ зэрэхъоштым шӀэ хэлъап.

Непэрэ мафэм ехьулӀу туристическэ объектхэм яинфраструктурэ зэтырагъэспыхъэ, псыр, электричествэр, гъэстыныпхъэ шхуантӀэр аращалӀэ, хъа-кӀэщхэр, лъэмыджхэр ыкӀи гъогухэр ашӀых.

Адыгеим итуристическэ отрасл хэхъоныгъэхэр ышӀынхэм АР-м и Лышъхъуэ ТхьакӀушынэ Аслъан, АР-м и Правительствэ аналэ тырагъэты, ащкӀэ федеральнэ гупчэри ІэпыІэгъу къафэхуэ. Туристическэ кластерым игъэпсын фэгъэхьыгъэу рахъухьагъэхэр гъэцкӀагъэхэ зыхьукӀэ, 2014 — 2015-рэ илъэхэм якӀымэфэ лъэхъан курортэу «Лэгъо-Накъэ» иІофшӀэн ригъэжъэн ылӀэкӀышт. Джашыгъум Адыгеим зышызыгъэспэфыхэрэм япчъагъэ хэпшыкӀэу нахьыбэ хуышт, республикэм иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ышӀыщтых.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

2012-рэ илъэсым иятӀонэрэ мэзих
гъэзеткӀэтхэгъур макӀо!

«АДЫГЭ МАКЪЭМ»
иныбджэгъу лъапӀэхэр!

Лъэпкъ гъэзетыр къызытхыкӀы зышӀоигъохэм апае федеральнэ почтэм икьутамэу Адыгэ Республикэм щыІэм иотделениехэм, 000-у «Адыгея-Интерсвязь» зыфиорэм икиоскхэм ыкӀи «Адыгэ макъэм» иредакция дэжъ щыт киоскым яІофшӀэн рагъэжьагъ.

Почтэм иотделениехэм мыщ фэдэ уасэхэмкӀэ лъэпкъ гъэзетым шыуащыкӀэтхэн шыулӀэкӀышт:

— сомэ 398-рэ чapyч 16-кӀэ — тхъамафэм 5 къыдэкӀэу нэкӀубгъуий хьурэ гъэзетэу 52161-рэ индекс зиІэм;

— сомэ 380-рэ чapyч 04-кӀэ — фэгъэклотэныгъэ зиІэхэм апае 52162-рэ индекс зиІэм;

Мыекъуапэ шыпсэурэ гъэзетеджэхэр! «Адыгэ макъэм» иредакция дэжъ щыт киоскым индексхэу 52161-рэ, 52162-рэ, 14289-рэ зиІэхэм сомэ 140-кӀэ шыуащыкӀэтхэн шыулӀэкӀышт. (Мыщ шыкӀатхэхэрэм киоскым гъэзетыр ежъ-ежырру чӀахыжъэз ашышт).

ООО-у «Адыгея-Интерсвязь» икиоскхэм тигъзетхэм зэкӀэми сомэ 150-кӀэ шыуащыкӀагъэтхэшт. (КӀатхэхэрэм гъэзетыр киоскым чӀахыжъыз ашышт);

Къалэу Мыекъуапэ дэт хызымэтшӀапӀэхуэ, организациехуэ, учреждениехуэ **корпоративнэ шыкӀэм тетэу** гъэзет экзэмпляр 15-м къыщымыкӀэу къызытхыкӀы зышӀоигъохэр редакцием сомэ 200-кӀэ шыкӀэ-тхэнхэ альэкӀышт.

Университетхуэ, институтхуэ, еджапӀэхуэ корпоративнэ шыкӀэм тетэу гъэзет экзэмпляр 20-м къыщымыкӀэу къызытхыкӀын зимурадхэр редакцием сомэ 150-кӀэ шыкӀэтхэнхэ альэкӀышт.

Ныбджэгъу лъапӀэхэр, шыукӀатх лъэпкъ гъэзетым!

Тигъэзет кызырэхуытыгъа-гъэу, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет игъэкӕтотыгъэ зэхэсыгъоу мы мафэхэм илагъэр зеришагъ АР-м и Лышхъуэ Тхыаклушынӕ Аслъан. 2011-рә илӕсым Адыгеим социальнӕ-экономическӕ хӕхъоныгъэу ышӕгъэхэм язэфӕхы-сыжхӕр ыкӕи тызыхӕт илӕсым пшӕрылӕкӕу кӕууцухӕрэм язэшӕхын – джары ӕфӕгъоу шхъаӕу кӕззӕрӕугъойгъэхӕр зытегушылагъэхӕр. Мыш фӕгъэхыгъэу кӕгушылагъ АР-м и Премьер-министрӕу Къумпӕл Мурат.

Экономикӕм хӕхъоныгъэхӕр ышӕгъэхэм дӕлӕжъӕштӕх

Илӕсым изфӕхысыжхӕм кӕагушылӕзӕ анахъ шхъаӕу ащ кыыхигъӕштыгъэхэм ащӕ республикӕм ипсӕупӕхӕу блӕкыгъӕ илӕсым псыр зыкӕуагъэхэм ягумӕкыгъохӕр дӕгъэзыжыгъэхӕ зӕрӕхуыгъэр. Мы ошӕ-дӕмышӕм экономикӕм, цыфхӕм зӕрарышхо арыхыгъ. Ау, арӕу цыт нахъ мышӕми, республикӕм игъӕ-цӕкӕлӕ хӕбзӕ органхӕм, ведомствӕхӕм, кӕулыкӕухӕм яӕо зӕхӕлӕу ӕф зӕрӕзӕдашӕгъӕм ишӕуагъӕкӕ мы тхъамыкӕ-гъом цыф хӕкӕодагъӕп. Псы-кӕиуным кыздихыгъӕ гу-мӕкыгъохӕр дӕгъэзыжы-гъӕнхӕм фӕшӕ Адыгеим сомӕ миллион 444,8-рӕ кыӕлӕкӕ-хъагъ. Ащ шыцӕу сомӕ миллион 403,5-р федеральнӕ гупчӕм, сомӕ миллион 41,3-р республикӕ бюджетым кӕатӕп-шыгъӕх. Цыфхӕм псӕупӕхӕр зӕрагъӕтотыным пӕе сертификати 118-рӕ аратыгъ.

2011-рӕ илӕсӕр зӕрӕпсау пштӕмӕ, республикӕмкӕ ар гъӕхъагъӕхӕр зышӕлӕгъӕ илӕ-сӕу пӕон зӕрӕплӕкыштыр Къумпӕл Мурат кыӕуагъ. Ар зӕфӕхысыжхӕми кӕагъӕлӕ-гъо: бюджетым фӕдӕу кыыхы-

жыырӕр нахыбӕ хуыгъӕ, ӕф-шӕлӕлӕ зимылӕхӕм япчъагъӕ кышыкӕлагъ, инвестициеу ти-экономикӕ кыыхалхӕрӕм хӕпшыкӕлӕу хӕхъуагъ, илӕс заулӕкӕ узӕкӕлӕбжыгъӕм федеральнӕ гупчӕм Адыгеим кы-фитӕупшыштыгъӕ дотациер процент 62-рӕ хуыштыгъӕмӕ, джы а пчъагъӕр 48-м нӕсӕу кӕлыхыгъ, нӕмыкӕхӕми ягу-гъу кӕпшылӕм плӕкышты.

Анахъ мӕхъанӕшхо зӕлӕ лӕ-ныкӕохӕм ащӕшӕу АР-м и Правительствӕ ипӕцӕ кызы-штыуцугъӕр промышленнӕ про-изводствӕм хӕхъоныгъэхӕр ышӕгъэхӕ зӕрилӕкыгъӕр ыкӕи 2011-рӕ илӕсым ащ индек-с процентӕи 105-м кызырӕху-гъӕр ары. А кӕгъӕлӕгъӕномы-кӕ Къыблӕ федеральнӕ шӕо-лырым яцӕнӕр чыпӕлӕр Ады-геим шийыгъ. Ау гъӕхъагъӕхӕм адалӕу, шыкӕлагъӕхӕри зӕрӕш-лӕхӕр, ахӕм ядӕгъӕзыжыгъӕм ӕф дӕпшӕлӕн зӕрӕфаери кыыхигъӕ-шыгъ. Промышленнӕ секто-рым хӕхъоныгъэхӕр тапӕкӕи ышӕгъэхӕм пӕе инвестициехӕр ащ кыыхӕлхӕгъӕнхӕр, ащ еп-хыгъӕу ӕфшӕлӕпӕкӕхӕр кызы-лӕхыгъӕнхӕр пшӕрылӕ шхъа-лӕхӕм ащӕшӕу кыыгъӕнӕфагъ.

Гумӕкыгъоу кӕууцухӕрӕр зӕ-шӕохыгъӕнхӕм фӕшӕ АР-м э-кономикӕ хӕхъоныгъэхӕмкӕ ыкӕи сатыумкӕ и Министерствӕ 2016-рӕ илӕсым нӕс ӕф зы-шӕштӕ концепциехӕм япроект-хӕр ыкӕи программӕхӕр кызы-ригъӕхъагъӕхӕр кыӕуагъ.

АР-м мӕкӕу-мӕшымкӕ ими-нистрӕу Юрий Петровым 2011-рӕ илӕсым ӕфзӕу ашӕ-гъӕм, гъӕхъагъӕхӕм ыкӕи шыкӕ-лӕхӕм кӕащӕуцугъ. Блӕкыгъӕ илӕсым чыгулӕжхӕм чӕна-гъӕхӕр зӕрашӕгъӕхӕр, ом изы-тет зӕрӕдигъӕм кыыхӕкыкӕлӕ гектар мин 11-м ашӕпхыгъӕ културӕхӕм иягъ зӕрякыгъӕр анахъ шхъаӕу кыыхигъӕш-тыгъ. Ащ фӕдӕ мӕкӕумӕш хызы-мӕтхӕм ӕпӕлӕгъу афӕхуыгъӕ-ным пӕе АР-м иминистрӕхӕм я Кабинет унашӕу ышӕгъӕм диштӕу ахыцӕ афатӕупшыгъ.

Федеральнӕ гупчӕм ынаӕл кызырӕтетым ишӕуагъӕкӕлӕ пхӕшхӕ-мышхӕхӕм, хӕтӕрыкӕхӕм якъӕгъӕкыгъӕм рес-публикӕм нахъ зышӕиушӕомб-гъуыгъ. Мӕкӕумӕш хызымӕтым хӕхъоныгъэхӕр ышӕгъэхӕм пӕе аужырӕ шапхӕхӕм адиштӕрӕ технологиехӕр министерствӕм егъӕфӕдӕх. Былымхуыным ыкӕи

чӕтхуыным ашагъӕфӕдӕшт ком-плексахӕм яшӕлӕм фӕлорышӕшт проектхӕр шыӕныгъӕм шыпхы-рыштыгъӕхӕ зыхыкӕлӕ, шӕм ыкӕи лым ахашыкыгъӕр продукциеу республикӕм шыпсӕухӕрӕр шыкӕлӕштхӕп. Шӕ отраслӕм хӕхъоныгъэхӕр ышӕгъэхӕм фӕшӕ непӕ дунаим шыӕлӕашӕлӕрӕ адыгӕ кӕуагъӕм иамалхӕри гъӕ-фӕдӕгъӕнхӕ зӕрӕфаер зӕхъы-гъом хӕлӕжъагъӕхӕм кыыхагъӕ-шыгъ. Ау шӕр республикӕм зӕ-рӕфимыкӕурӕр кыӕдӕлӕытагъӕу фермӕхӕм япчъагъӕ хӕгъӕхъо-гъӕн фае. А зӕкӕри гъӕцӕкӕлагъӕ зӕрӕхуыгъӕм АР-м мӕкӕу-мӕ-шымкӕ и Министерствӕ лып-лӕн, ынаӕл тыригъӕтын фае. Джаш фӕдӕу зӕлӕф кызылӕузы-хы зышӕиушӕ фермерхӕм ӕп-пӕлӕгъу афӕхуыгъӕным фӕлоры-шӕшт программӕхӕр про-фильнӕ ведомствӕм джырӕб-лагъӕ ыухыжыгъӕнхӕу пшӕрылӕ кыфагъӕуцугъ.

Цыфхӕр социальнӕу кӕ-ухуымӕгъӕнхӕм, Хӕгъӕу зӕо-шхом иветеранхӕм псӕупӕхӕр ягъӕгъӕтотыгъӕным, кӕлӕцыкы-хӕм языгъӕпсӕфыгъо уахытӕ тӕ-рӕзӕу зӕхӕгъӕгъӕным ыкӕи ахӕм япсауныгъӕ гъӕпытӕгъӕным, ӕпӕлӕгъу зышыкӕлӕгъӕ кате-го-риехӕм афашӕлагъӕхӕм, нӕмыкӕлӕ ныкӕохӕми кӕагушылагъӕ ыкӕи зӕфӕхысыжхӕр кышы-лӕгъӕхӕм министрӕу Наталья Ши-

роковам. Федеральнӕ гупчӕм кыыгъӕнӕфӕрӕ пшӕрылӕхӕр зӕкӕри гъӕцӕкӕлагъӕ зӕрӕхуыгъӕм анахъу ынаӕл тыридзагъ.

Республикӕ бюджетым кы-фӕбгъӕзжыгъӕм, аш фӕдӕу кы-хыгъӕм джыри хӕгъӕхъогъӕныр анахъ мӕхъанӕшхо зӕлӕ лӕ-ныкӕохӕм ащӕ. Джаш фӕдӕу федеральнӕ гупчӕм иполномо-чиехӕм ащӕшхӕр субъектым кыфӕгъӕзагъӕхӕ зӕрӕхуыгъӕм фӕшӕ ыгъӕкӕодыгъӕр нахыбӕ зӕрӕхуыгъӕм хӕкыпӕлӕхӕр кы-фӕгъӕтотыгъӕнхӕм, нӕмыкӕ ӕф-гъохӕми зӕхъыгъӕм хӕлӕжъа-гъӕхӕр атегушылагъӕх. АР-м финансхӕмкӕ и Министерствӕ-рӕ федеральнӕ хӕбзӕ органхӕм-р зӕгъӕсхӕу республикӕ бюд-жетым фӕдӕу кыыхыжыгъӕр нахыбӕ шӕыгъӕным ӕф дашӕлӕ-нӕу пшӕрылӕ кыфагъӕуцугъ.

— Адыгеим социальнӕ-э-кономическӕ хӕхъоныгъӕу блӕ-кыгъӕ илӕсым ышӕгъӕхӕм язэфӕхысыжхӕм непӕрӕ зӕхъ-сыгъор афӕгъӕхыгъӕгъ. Бӕ тшӕлагъӕр, зӕшӕотхыгъӕр, ау кытыпшылыгъӕр ащ нахы-бӕжъ. Кӕгушылагъӕхӕр зӕкӕ гъӕхъагъӕу ӕлӕхӕм кӕагушы-лагъӕх, ау тапӕкӕлӕ шыкӕлагъӕхӕм, пшӕрылӕхӕм татӕгушылӕм тилофшӕлӕ нахъ шӕуагъӕ кы-тынӕу сӕлгытӕ, — кыӕуагъ Тхыаклушынӕ Аслъан зӕлӕкӕ-гъур зӕфӕишыжыгъӕ.

ТХЫАРКЪОХЪО Адам.

НЕУЩ — СЭМЭРКЪЭУМ И МАФ

Сипцӕлӕз илӕ сӕмӕркъӕуцхӕр

Сӕмӕркъӕу пшӕныри ау-кӕо-дыеп, ащи уфытегъӕпсыхыгъӕн фае, джашыгъӕм цыфхӕм агу кыпфӕкӕлӕшт. Ашӕкӕ непӕ анахъ кӕахышӕрӕр зӕлӕашӕлӕгъӕр артис-тӕу Кукӕнӕ Мурат ары.

«Джӕгуагӕлор — кӕлӕлӕшху, — ылоштыгъ Тембот. — «А зянӕ тхъӕн, кытӕхы!» зӕлӕкӕ, хъа-рым там кыгуегъагӕлӕ». Тембот итворчествӕ сӕмӕркъӕум чы-пӕлӕшхо шӕубыты. Ежъ ышхы-кӕи сӕмӕркъӕур икӕсӕу, ащ хӕ-загъӕштыгъ. Къӕбар цхӕнхӕу, нарӕхӕу, нӕмыкӕ ӕлӕкӕ-шӕыкӕлӕхӕу бӕ кыӕуагъӕштыгъӕр. Анахъу зышӕлӕгъуагъӕр зӕлӕгъу-зӕныб-джӕгъухӕу, зӕдиштӕрӕ купӕу зытӕсыхыкӕлӕ ары.

Тутыкӕ Схъатбий, Хъатӕнӕ Абдул, Теудожъ Нухъ, Кӕстӕнӕ Дмитрий, Жӕнӕ Къырымыз, ахӕм анӕмыкӕхӕри зыӕлӕкӕлӕхӕкӕлӕ чӕф шхы макъӕм унӕр ыӕтӕштыгъ. Къаӕон гъӕшӕлӕгъӕнӕу ашӕлӕрӕр багъӕ. Лакъырӕ-кӕнӕлӕлӕгъӕр ащымыупӕпцыгъӕу, пӕуныгъӕ мӕхъанӕм итхӕу а къӕбархӕр, сӕ-мӕркъӕу шӕабӕр аӕлӕкӕлӕу шы-тыгъ. Анахъу адыгӕ шӕн-хӕбзӕм кызырӕдилыгъӕу, нӕхъой-укы-тӕм, зӕрӕлгыгъӕжъ-шхыӕлгыгъӕжъ дахӕм гъунӕ аӕафыштыгъ. А шхыкӕ-гъӕпсыкӕлӕхӕр зыгуыгъохӕ-рӕр мыскъарӕ хуыштыгъӕх.

Гушылӕм пӕе, къӕзышӕгъаӕлӕр иакъыл темыфӕу ятӕ ыпашхы-кӕызыуцӕкӕлӕ, лӕхъамыхы-гъӕ-шӕлӕныгъӕр цигъӕзыеу, «Лукӕ, хылхуыжъ Пытӕу» алоштыгъ. Уфӕмыеми, уишх кыӕуагъӕ-уыгъӕу, цыфхӕм бӕ шхыкӕу кӕахафӕрӕр. Арышъ, кӕезгъӕ-жӕн ахӕмкӕлӕ гушылӕр.

Сӕмӕркъӕу дахӕр тхъагъо, ащ сыдигъуи шыӕлӕкӕм чыпӕлӕ шыри. Цыф гъӕпсыкӕлӕ-шыӕкӕлӕхӕм, зӕхъыкӕлӕ-зӕкӕуагӕлӕхӕм културӕ гъӕнӕфагъӕ ахӕлӕ. Ахӕр макӕу укъуагъӕ зыхыгъӕрӕм, тӕкы дӕхъащхӕны мӕхуы. Ау емышӕ-шӕуышӕлагъӕр кызырӕахышӕрӕм, пфӕмыхъоу узӕрагъӕшхырӕм, ахӕм етӕни зы-лӕшӕгъӕ-шӕӕбӕгъагӕлӕ кӕаӕлӕхы-пфӕмыхъуыжъу укыышӕгъӕуцӕтӕ, уизӕц е-уиӕф муыхыжъ укыыпашы, зыуагъӕгъӕпсӕфы.

«Къеблагъ» ыуагъ

Къӕсӕйрӕ Домӕмрӕ (джары ятӕнӕрӕ лӕым цыф ымышӕлӕу зӕратхӕу ышӕлагъӕр) урамыр азы-фагоу псӕуштыгъӕх, зӕгъунӕгъу-гъӕх. Домӕм янӕ тыригъӕнагъӕу егъашӕм Пытӕу ралоштыгъ.

Пытӕу иныс Къӕсӕй лӕхъа-хъӕрӕпти ныбджӕгъӕм, икӕлӕ-пчӕ теуи «Пытӕу дома?» — ылуи джагъӕ.

Нысӕм изӕкӕуагъ, пчӕр зӕ-пагъо кышӕи (лӕхъамыхы-зӕ-фашыты), нӕлӕныкӕокӕ кы-дӕплӕи, «Домӕр исӕп, си Къӕсӕй, Пытӕу пхышӕр кӕуагъ, къеблагъ — кӕӕлӕжыштыгъ», — ыуагъ.

«Угу бгъӕкӕоды хуна?!»

Литӕур яцукухӕм арысхӕу зӕуж-зӕкыхыгъӕу гъогу тӕхъагъӕх. Ыпӕ итым кур кыыгъӕуцуи, ыуж ит цукур кызыкыгъӕхыгъ.

— Сӕ сыабдзӕх лӕпкӕ — иху-илӕу, силӕбӕкхуер бы-хыу, хъоо-пшаур сишыӕлӕкӕ, кытӕсыхы сику, тымызӕшӕу тыкӕон, — ыуагъ абдзахӕм.

— Сӕ сыӕбӕрдей, сӕлӕжыгъ, — макӕу кӕилӕштыгъ. Мыдрӕм кыыпигъӕхыгъӕ:

— Къӕбӕртаер тельхы-тех зӕралӕрӕр кӕзӕгъӕштыпкӕ.

— Пӕжыкӕлӕ ари, — ылуи, къӕ-бӕртаер абдзахӕм ицуку итӕсы-хыгъ.

Абдзахӕр цумӕ атеуӕомӕ, «цоб» ылоз, Къоджӕбӕрдыкӕо Мыхъа-мӕт гъуазӕ иорӕд цумӕ къафи-лоз, гъогум хигъӕкыштыгъӕ.

Къӕбӕртаер, ику фӕгумӕлӕу, ынӕ ыкыкыкыкӕ гъӕззӕгъагъ, ицухӕр зыфӕдӕр ешӕти гупсӕ-фыштыгъӕп. Зыӕплӕкыгъӕм, ицу-хӕр гъогум зӕрӕдхыгъӕхӕр ылӕ-гъуыгъ. Къӕпсынкӕи, «сикур мӕкӕлӕдышъ, кӕгъӕуылӕ кур!» — ыуагъ.

Абдзахӕр гумӕкыгъӕп: — Сӕ усигъӕсӕу угу бгъӕкӕо-ды хуна?! — ыломӕ, кур кы-мыгъӕуцузӕ, къӕбӕртаер ицуку кӕмылӕгъӕжъу мӕзым хӕкӕодагъ.

Штӕгъошӕу, ау ...

Тӕкы шӕлагъӕу кышӕхыгъӕ чыфӕр зӕримытыжыгъӕ лӕыр кӕеупчыгъ:

— Улӕлӕнрӕ уӕонрӕ зы-кӕлӕлӕрӕр ошӕ, Туран?

— Сӕри ар боу сиджагъо, ау сышӕуагъанӕ. Зы бзылӕфыгъӕ тиунӕ исышъ, ылӕгъурӕр ипсӕ-икыгъу. Етӕни кыысшыгъӕу

кыысӕуплыгъӕхы зыхыкӕлӕ (а зыр ары сӕ сӕлӕр сӕлошъ), шӕонгъор фӕсӕш.

— Сӕфӕрбий, моу джыри ахы-цӕ тӕкыкӕлӕ сыкыпфӕягъ, — тӕкы зӕпигъӕуи, кыыпигъӕхъо-жыгъӕ, — синӕузыр зӕрӕпсыхы-гъӕм фӕдӕ кӕабзӕу кыпфӕсхы-жыынкӕ.

Ау ыпашхы-итыр кӕгузӕ-жъуагъ:

— Еж, Лау, кӕпхыжы-штышъ; сӕпхыгъагъӕр кӕхы-жыкыи, кыкӕлӕлӕыкӕлоштыр кӕ-лӕгъӕошты.

Ары адӕ, чыфӕр штӕгъошӕу, ау тыжыгъуае сыдигъуи. Уемы-сӕмӕ нахышӕу.

Щӕфакӕомрӕ мӕлахъомрӕ

Гъогунапцӕм шыхурӕ мӕлхӕм щӕфакӕлор кыӕкӕлолӕгъ:

— Тхъапшыкӕлӕ пшӕхӕра? — мӕлахъом еупчыгъ.

— Пало пшӕштыгъӕм, шылӕ осапкӕм фӕдишкӕлӕ нахъ лӕ-пӕшт, пшхыштыгъӕм — фӕдитф, — кыриуагъ.

Щабӕ уилӕныр бӕрӕцӕтыгъ

Тичылӕ ушышмӕ, цӕл ушы-

кӕлӕштӕп. Зӕнӕкыкыу яӕм фӕдӕу, мызӕу, мытӕу, мышӕу, ащӕшӕу узӕреджӕштыр кӕмышӕлӕжъу, цӕл пчъагъӕ зӕлӕхӕр дзыхы.

Тигъунӕгъу Къӕрӕукохӕм яӕлӕлӕ кызыгъӕу Амзӕнӕкӕлӕ Со-ветым датхӕгъагъӕми, ар цӕл хъа-фыбӕгъӕ дӕдагъ. Къау-ожыи, мо кӕлӕлӕ чан хъупхы-ӕлӕрӕзӕм хъаблӕм тӕсхӕр «Тӕрпӕзанкӕлӕ» еджӕхъ хуыгъ, ар цӕу кытӕнагъ.

Зӕо лӕхъаным кӕлӕлӕ ӕлӕ-хъуагъ, ӕфӕтӕбӕгъ ӕорышӕлагъ, чаныгъ, лыблӕнагъ. Тимӕз хӕ-сыгъӕ партизанхӕм ӕуыср афи-хыгъу, къӕбарыр аригъашӕу, лӕ-шӕу ашхыӕпагъ. Нӕмыцхӕр зыӕкӕлафӕжхӕм, джыри кӕлӕм ыцӕ — Тӕрпӕзан — «парти-занкӕлӕ» зӕблахыгъӕ. Зӕо ужым, гъунӕгъу кыуырым «уай-уай, Партизан!» аригъаӕу шылӕ-жъагъ. Урысхӕм партизаныгъӕу ары кызырӕащыштыгъӕр. (Кӕо арӕуштӕуми, мырӕуштӕуми, шыпкӕ, ахӕм яфӕм-бжыгъӕм ащ кӕлӕтыгъ). Колхоз тхъаматӕр тӕлӕнкӕлӕзӕ «Амзӕнӕкӕлӕ» зыфӕ-джӕрӕр ашӕлӕпӕштыгъӕп. Нӕ-мыкӕлӕу чылӕм шышхӕри загъор Тӕрпӕзанкӕлӕ еджӕштыгъӕх.

Ягуащ пӕомӕ — зышӕлӕжы-гъӕп. Лыым ынӕхӕр нагъоти, «Нагъор» тыригъани, опсӕуфӕ ащ нӕмыкӕлӕ риуагъӕп. Тӕ ты-мышӕлӕу нӕмыкыцӕлӕхӕри иӕ-гъӕхыштыгъӕм ащ? Сыдӕу шӕуӕлора шӕо, гъӕзетеджӕхӕр?

Щабӕ уилӕныр дӕина, ар бӕрӕцӕтыгъ. Уашиомышӕмӕ, цыфхӕм уилӕ цӕл закъори кы-уалоштӕп ныла, дӕгъуа ар?

КӕРӕЩӕ Зу.

Журналист шъыпкъагъ,

Хъакъэмизэ Биболэт псаугъэмэ ыныбжъ неущ илъэс 75-рэ хъуштыгъ

Шэхэу тылуклэшт тшлэшызэ, уахътэр макло

Лъэпкъ гъэзетэу «Адыгэ макъ» иредатор шъхалэщтыгъэу, тиньбджэгъу хъалэлщтыгъэу Хъакъэмизэ Биболэт шлуклэ, дэхакълэ тыгу кынагъ. Зэклэ гъэзетым Иоф шьдэзышлагъэхэм, чыплэ зэфэшхьафхэм ащыдэлэжыгъэхэм, иньбджэгъуэхэм, инэосагъэхэм непэ кызынэсыгъэм ащыгушэрэп.

Биболэт Темир Кавказым щызлэшлэрэ журналистыгъ. Ижабзэ къабзэу, журналистикэм имызакъоу, литературэм ыльэныккыи Иофшлэгъэ гъэнэфагъэхэр илэу щытыгъ.

Биболэт кыгъэшлагъэ щылэп. Псэ дэдэу, илъэс 63-рэ нахь ымыныбжыгъу 2000-рэ илъэсым имэзэ мазэ идунай ыхъожьыгъэш, Алахъым джэнтэм ианыхь чыплэ дахэ кыритынэу телъау. Хъакъэмизэ Биболэт идунай зехъожьым ыуж цыфхэм шлуклэгъоу фырылэм зи пыч фэхъугъэп, хэхъуагъ нахь.

Сыд фэдэ гушыгъэ Биболэт фэптыгъэм ифэшъуашэу, лъэпкъ гъэзетым ар анахь дэгъоу, хъалэлэу фэлэжыгъэхэм, фэлэжыгъэщтыр фэзышлагъэхэм, ищытху языгъэуагъэхэм ащыщэу зэралыгъэр кысалыагъ илъэсыбэрэ Биболэт Иоф дэзышлэгъэ журналистху гушыгъэу сызыфэхъугъэхэ Брантлэ Казбек, Лэхъусэжэ Хаджэрэтбий, Нэпшлэкъуй Заур, Тхьаркыохэ Сафьет, ишоферыщтыгъэу Чэсэбий Аслъан, нэмыкхэм.

Щытхуэр ежъ-ежыгъэу зыми кыфаклорэп. Ар къэлэжыныр лъыгъэм ишапх. Ащ пае лъыгъи, цыфыгъи, адыгагъи зепхъанхэ, уиакъыли, уиамали, уигъэретт Иофшлэным фэбгъэларышлэнхэ фае. А зепсэур ыпшэ ифагъ, шлур, дэхакъэр кылэжынырхэм фэшл фэлэжынырхэм ышлагъ, хабзэм хъалэлэу, ыгъурэ ыпсэрэ етыгъэу фэлэжыгъэ Пэнэхэс икълэ плугъэу Хъакъэмизэ Биболэт.

Шъыпкъэм тетэу угушыгъэ зыхъуклэ, Иоф щышлэгъэ илъэсхэм Биболэт фызышлукыгъэр бэдэд. Зыфаслорэр сыд фэдэ Инаглэ зылоти ипшэралыгъэр щытху хэлэу зэрэзшлуиыштыгъэм даклоу, литературнэ Иофшлэни зэрэдигъэагъэщтыгъэри ары. Общественнэ Иофшлэнхэм ахэлэжыштыгъ. Ащ ишыхат республикэ Адыгэ Хасэм пшэрыл зэрэфишлэгъэм тетклэ Шыу Щэбанэ игъусэу «Орида, дахэр къэтшэ» зыфиолорэр зэритхыгъагъэр. Сщыгушпшэжыгъэр зигъэпсэфынэу санаториеу «Кавказым» щылэ пэтэз ащ етлупшыгъэу Иоф зэрэдишлэщтыгъэр.

Тхыгъэ зэфэшхьафэу Биболэт кышхынагъэр маклэп. Ахэм ахэтых повестхэр, дзэклэп писъмэхэм афэгъэхыгъэхэр, очеркхэр, сатирическэ ыккыи юмористическэ рассказхэр, пьесэ цыкхуэр, усэхэр, нэмыкхэр.

Биболэт Иофшлэклошхоу зэрэщытыр, зиплэжэ коллективир дэгъоу зэришлэн зэрилэжыштыр анахъу кызылгъэуагъэр лъэпкъ гъэзетым иредатор шъхалэу зыщэт лъэхъаныр ары. Ар зэклэ ре-

дакцием члэххэм шлуклэ агу кыкыжы. Угубжэу, мыхъунхэр плоу ыдахэщтыгъэп. Непэрэзымафэм редакцием члэхыштыгъэп. Зы чыплэ имысэу, Иофшлэгъухэм якабинетхэм арыхэщтыгъэ, гушыгъэу ышлэщтыгъэх, зыфэныкхэхэр зэригъашлэщтыгъэ, амал зэрилэклэ Ипылэгъу, акыллэгъу афэхъуштыгъэ.

А лъэхъаным лъэпкъ гъэзетым бэу клэгъэтхэгъэнымклэ, ащ фэшл ар нахь гъэшлэгъон шыгъэнымклэ Хъакъэмизым ыпшэ ифагъэр

мэхъух, республикышым Иофшлагъэу ялэхэр, къэбарэу арылхэр, хэхъоныгъэу ашлэхэр тигъэзетеджэхэм альэлэсых. Тижурналистхэри зэхэхэх, аналэ зытырагъэтыштыгъэр зэфалыгъэ, зэрэгъэныбджэгъух, телефонклэ зэфытеох, зэхэт номерэу кыдэ-кыгъэхэм защытегушыгъэхэр зэхэсыгъохэр чэзыу-чэзыоу республикышым ячыллэ зэфэшхьафхэм ашлэх, клэуххэр зэфэхысыжыкх, ашлагъэхэм, ашлэщтхэм ащытегушыгъэх.

Аужырэ илъэсхэм Биболэт Адыгэ Республикэм ижурналистхэм я Союз итхьамэтагъ. Ащи

МАМЫЕКЪО Ким:

«Цыфышлэу дэдагъ»

Хъакъэмизэ Биболэт сыгуклэ спэблэгъэ цыфхэм, лъытэныгъэхэм зыфэсшлэрэ ныбджэгъухэм ащыщыгъ. Шъыпкъэныгъэхэм хэлъыгъ, илорэ ишлэрэ зетекыштыгъэп, журналист Ипэлэсагъ, Иофшлэгъэхохэр илагъэх. Ищытху фэхъаф республикэм шалэщтыгъэп.

Анахь мэхъэнэшхо зэстыщтыгъэр ипшэрылхэр елоллэ имылэу зэригъэагъэщтыгъэ

рыгушхоштыгъ. Мыекъуапэ сыкломи ыдэжъ сычлахэщтыгъ, ежыри районым кыхъэмэ сигъэгъуащыщтыгъэп, сигуапэу зыфаер фэгъэагъэщтыгъ.

А лъэхъаным Адыгэкалы, Теуцожэ районри зэхэтыгъэх. Биболэт илэуылэ «Адыгэ макъ» имафэ районым игупчэщтыгъэ калэм щызэхэтшэгъагъ. Ащ цыфыбэ къеклоллэгъагъ, пчыхъэхэхьэр мэфэкышхом фэдэу реклолыгъагъ. Редактор шъхалэу цыфхэм агу рыхъу адыгэбзэ жэбзэ къабзэклэ зэлулэм кышыгушыгъагъ. Сэри къэлэжэми, къоджэжэми, организациехэм, предприятиехэм, хъызмэтшлэлэхэм япашэхэм закыфэгъэагъ, сызэрашыгъыгъэр къяслоуагъ. А илъэсым лъэпкъ гъэзет экзэмпляр 2350-рэ Адыгэкалыр Теуцожэ районм-рэ къащыратхыкыгъагъ, синыбджэгъу Хъакъэмизэ Биболэт зэрэгушлогъагъэр джыри сщыгъушэрэп.

Ащ ыужа адыгэ лъэпкъ республикышым ягъэзетхэм язэхэт номерэу кыдагъэжыгъэм зыщытегушыгъэщтыгъэ зычэзыу зэхэсыгъо Адыгэкалы шызышхыгъэ шлоуагъу кысылыгъагъ. Дзэгуашти, зэрилоу зэхатти, Къэбэртэ-Балъкыар ыккыи Къэрэщэ-Щэрджэс республикэхэм яжурналистхэм дахэу тапэгъоккыи, тхьаклэхэи, дгъашлохэи, гукъэкыжэ шлухъафтын горэхэри яттыхэи, дэгъоу дгъэжэжыгъагъэх.

Хъакъэмизэ Биболэт узгъэныбджэгъун зылэжыгъэр шэн гъэтлыгъыгъэ зилэ лэу щытыгъ. Непэ кыгъэхъыжыкыми, иадыгагъэ, цыфышлэу зэрэщытыгъэр, лъэпкъым хъалэлэу зэрэфэлэжыгъэр тыщлэфэ тшыгъушэщтэп, шлуклэ, дэхакълэ тыгу ыльыщт.

БЫШТЭКЪО Хъалим:

«Сыщэлэфэ сщыгъушэщтэп»

1955-рэ илъэс. Дзэ кыулыкъур къэсыухи, чъэпыогъу мазэм сыккэжыгъэ. Педучилищым иятлонэрэ курс сырашыгъагъэти, еджэныр сэгъэжыжыгъ.

Джа лъэхъаным Хъакъэмизэ Биболэт нэлуасэ сыфэхъуагъ. Шъыпкъэ, Биболэт имызакъоу, нэмыккыи клалэхэри а группэу сызхэтлысхъажыгъэм исыгъэх. Ау сыд фэдэрэ купы нахь узфисху зы нэбгырэ кхъэккыи. Сэрклэ ащ фэдэу кхъэккыгъагъэр Хъакъэмизэ Биболэт ары.

Уахътэр лыкыуагъ кэс нахь зэпблагъэ тыхъуэ, зэныбджэгъу дэдэ тызэфэхъугъ. Иахъылхэм нэлуасэ сафилыгъ. Биболэт яни дэгъу дэдэу сшлэщтыгъэ. Ар лъэшэу бзылфыгъэ лушэу, губзыгъэу щытыгъ. Биболэти янэ фэдэу клэлэ лушыщтыгъэ. Хъакъэмизым лыгъэу, цыфыгъэу, нэмыккыи шлуагъэу хэлъыгъэр зэклэ къэплотэн

зыхъуклэ, уижабзэ кыхъымэ, бэ къеплоллэн плэжыштыр. Апэрэмклэ, шъыпкъагъэ голыгъэ, ныбджэгъу хъалэлэщтыгъ.

Педучилищыр кызытэухым титлуи Мыекъуапэ тыкыдэнэгъагъ. Иофшлэни едгъэжыгъагъ. Джарэушгъу тыхэтэ, унагъохэри тилэ хъугъэх. Унагъохэмкыи лъэшэу зэпблагъэ тызэфэхъугъ, бэрэ тызэхэхэщтыгъэ. Джы кызынэсыгъэми тшыхъэгъусэхэр зэшыпху шъыпкъэм фэдэу зэфыщытых. Ащи Биболэт ишлогъабэ хэлэ. Сэ Хъакъэмизым ышнахъыжыгъэх афэдэу силыгъэщтыгъэ. Сэри ежъ сшынахъыккыи фэдагъ. Биболэт анахъу гъомылапхъэмкыи хъалэлыгъ. Клэщыгъо горэ иунагъо шалыгъэмэ сыхыныштыгъэп.

Биболэт идунай ыхъожьыгъ нахь мышлэми, фэбэ-фабэу сыгу илэ зэпыт, сепсэуфэ сщыгъушэщтэп.

Хъакъэмизэ Биболэт

(1937 — 2000)

Тэхъутэмыкыое районым щыц къуаджэу Пэнэхэс 1937-рэ илъэсым кышыгъагъ. Адыгэ клэлэжэджэ педучилищыр, Адыгэ клэлэжэджэ институтыр, Ростов дэтыгъэ апшэрэ партеджаплэр кыуухыгъэх.

1959-рэ илъэсым хэку радиокомитетым Иофшлэныр щыригъэжыгъ, комсомолым ихэку комитет, хэку гъэзетэу «Адыгейская правда» зыфиолорэм ащылэжыгъ. 1970-рэ илъэсым кышыгъэжыгъагъэу 1976-рэ илъэсым нэс хэку радиокомитетым итхьаматэ игодзагъ. 1976-рэ илъэсым кышыгъуагъэу хэку гъэзетэу «Социалистическэ Адыгей» редакторым игуадзэу, 1992-рэ илъэсым кышыгъэжыгъагъэу «Адыгэ макъ» иредатор шъхалэу лэжыгъэ.

Журналистхэм я Союз хэтыгъ. Общественнэ убаллэхэм атэтэу зэхэхэгъэ обществэу «Родина» итхьамэтагъ. Адыгабзэклэ тхылъ заулэ кыдыгъэккыгъ. Урысые Федерацием культурэмкыи изаслуженнэ Иофшлагъ, Адыгэ, Къэбэртэ-Балъкыар, Къэрэщэ-Щэрджэс республикэхэм изаслуженнэ журналистыгъ.

бэдэдагъ. Республикэм ирайонхэм «Адыгэ макъ» имафэхэр ащызэхыгъагъ. Ахэр лъэпкъ гъэзетым, адыгабзэм ямэфэклэ зэхэхэхэхохэу реклолыштыгъэх. Сщыгъушпшэжыгъэр ащ фэдэ пчыхъэ-зэхэхэу Теуцожэ районм щылагъэм (район гупчагъэр Адыгэкалы, районм ипэшагъэр Мамыекъо Ким) цыфыбэ дэдэ кызыреклоллэгъагъэр. Культурэм и Унэ цыфхэр члафэщтыгъэп. Биболэт ащ псалъэ клэлэу кышдышыгъагъэм залым члэхэр Игугеошхоклэ пгъокыгъагъэх. Ащ ыуж Мамыекъо Ким, районм иорганизациехэм, предприятиехэм, хъызмэтшлэлэхэм ялэжэжыкыи зызырыккыи кыгушыгъагъэх, гъэзетым икълэгъэхэклэ районм ипланхэри фэдитлэм ехъоу агъэцэккыгъагъэх.

Узэхъыхъуэ, узэлуымыкыи шлу узэрэлэгуштыгъ. «Нэм клэтыр псэм фэд», — алуагъ адыгэхэм. Джары зэкъошныгъэр гъэпытэгъэным, лъэпкъышлэжыкыи зыкыгъэжыгъэным, республикышым ащыпсэхуэрэ нахь зэпблагъэ шыгъэнхэм, ахэм яжурналистхэр зэлугъэккыгъэнхэм, зэныбджэгъоу щытынхэм, зы Иофыгъо шъхалэ фэгъэлэжыгъэнхэм ежъ ыпэккыи редакторыгъэхэм афэдэу Биболэти мэхъанэшхо зыкларыштыгъэр. А лъэхъаным ащ изэжыгъагъэп. Игъу-сагъэх Къэбэртэ-Балъкыар Республикэм кышыгъэжыгъэр гъэзетэу «Адыгэ псалъэм» иредатор шъхалэу Мзыхъэ Бориси, Къэрэщэ-Щэрджэс Республикэм игъэзетэу «Щэрджэс хэкум» иредатор шъхалэу Дабэгъо Мухъамэди.

Зэкъош республикышым язэхэт номерхэр кыдыжыкыи зэрэхъугъэм ишлуагъэклэ, тизэкъошныгъэ нахь мэпытэ, тшыфхэр нахь зэнэлуасэ

Иофшлэным ишыпкъэу зыщыритыгъагъ. Зыпылгыгъэр журналистхэм яавторитет кълэтыгъэныр, ахэм Иофшлэ нахь шлуагъэ кытэу гъэлэжыгъэныр, ахэр агуккыи апсэккыи нахь зэпблагъэ шыгъэнхэр, ныбджэгъуныгъэ-гугъэбэныгъэ азыфагу илэу зэдэгъэлэжыгъэнхэр ары.

Хъакъэмизэ Биболэт адыгэ лъэпкъым лэжыгъэхэу фырил. Ыгу кытеофэ хъалэлэу фэлэжыгъэ, ащ ибыракъ нахь лъагъэу лэтыгъэным, лъэпкъым идахэу алорэм хэгъэхъогъэным апылгыгъ. Адыгэ лъэпкъым Иофшлэгъэхэу фырилхэм яфэшшошэ уаси къафашыгъ. Биболэт «Урысые Федерацием культурэмкыи изаслуженнэ Иофшлэ» зыфиолорэ щытху-цлэр кылыжыгъ. Адыгэ, Къэбэртэ-Балъкыар, Къэрэщэ-Щэрджэс республикэхэм изаслуженнэ журналистыгъ. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Шыгъу тхылъ кыфагъэщыгъагъ.

Биболэт иныбджэгъуэгъэхэр бэ мэхъух. Зэклэмэ ацлэ кълэгуауай. Унэгъо дахэ Биболэт ышлагъ. Ари насыпгыгъ. Адыгэмэ «зэфэмыдэ зэдэшпорэп, зэмышхоу зэдэуджыгъэр» зэралоу, 1959-рэ илъэсым илэныгъо мазэ Биболэт шъхыгъусэ фэхъуагъагъэр ежъ педучилищым щыдэжыгъэ шыгъэшэ нэхц-гушху, бэрэчэтэу Адэмыеккыи Набэкомэ япхъоу Джанпагу ары. Шъэбагъэу, къэбзагъэу, фэбагъэу, дэхакъэу азыфагу илэым узахахъклэ зыуигъэгъэпсэфыштыгъэ.

Нэбгыритлэм лъфыгытлэу зэдагъотыгъ. Ахэр дэгъоу рагъэджэжыгъ, адыгэгъэ дахэ ахэлэу шыгъэныгъэм игъогу тырагъэхъагъэх. Биболэт иунэгъо лъапсэ непэ лызыгъэжыгъагъэр икълэу Абрек. **НЭХЭЕ Рэмзан.**

НЫБДЖЭГЪУ ДЭГЪУГЪ

ХьакIэмызэ Биболэт псаугъэмэ ыныбжъ неущ ильәс 75-рә хьуштыгъ

ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт:

«ШукIэ сыгу къэкIыжъы»

ГухәкI нахь мышIэми, шыIэныгъэр джары зэрэщытыр — лIэныгъэм зэхидзырәп цыф дэгъуи, дэи. Ау уидунай зыуухырэм ыуж шукIэ уигугъу ашыжъыныри насыпгъ, бэмэ ар къадэхурәп. О узышIодэгъукIэ пкIэ иләп, цыфхәми уалыгътән, уашIошIын фәе. А лъэныкъомкIэ ХьакIэмызэ Биболэт инасып кыхыгъ — бэгъашIэ мыхъугъэми, игъашIэ уасэ илагъ, цыфхәм лъытәныгъэ фашIызэ кыхыгъ, лъәуж дахэ шыIэныгъэм кышIэгънагъ.

1989-рә ильәсым кышIегъэжъагъэу Биболэт Иоф дэсIагъ. Непэ журналист ИофшIэнэу згъэцәкIэрэм сыкыфәкIоным ащ илахышIу хэлъ. Корректорэу, нэужым ревизионнэ корректорэу «Адыгэ макъэм» сыщылажъэзэ, зытIо-зыщэ ситхыгъэ цыкIухэр гъэзетым кыизгъахъэху кыхәкIыгъ. Ахәм гу алъатагъ Пәнэшъу Сэфэррә ХьакIэмызэ Биболәтрә ыкIи сыфагъэчфыгъ отдeлым сыкIо-нышъ, журналист сәнэхъатым зестыным. Гу тесымышIыхъу, тIәкIу сытешыныхъу охътә шукIае скъудынгъэ, ау нахыжытIум сшIошъ агъэхъу ар скIуачIэ кыхынгъу. Ар кыиздэху-гъэу шытмэ, мы нэбгыритIур ары зышIушIагъэр.

Биболәт зэрәжурналист IәпIәсагъэм имы-закъоу, редактор шыпкъагъ ыкIи. ИофшIэным угу етыгъу упымылым кыпфидэштгъагъәп. Сэ сшъхәкIэ хәукъоныгъэ горә сIофшIәкIә блэзгъәкIыгъэм, редакторы зэрәцIәцIәштыр е пшъәдәкIыжъ сигъэхын зериләкIыштыр арәп сызшыцынәштыгъэр, узышIэгъуытән ыльә-кIыштыгъ, уиофшIән уасэ фәмышIы фәдәу ащ

кышIыбгъэху пшIоигъоштыгъәп. Ар, ИофшIәныр, чIәунәным утешыныхъәкIә арәп, ежә ар зэри-гъәлпIәрәм фәдәу о уфышIымытәу кышIыхъу-ным уфәштыгъәп. Гъэзетым уасэ фәпшыным Биболәт уфипIуштыгъ.

Сэмәркъэу дахи Биболәт ышIын ыльәкIыштыгъ. Мафә горәм упчIэ сIәу редакторым шукIаерә сә-жагъ, ау сылумыкIәшъуэ уахътә тешIагъ, Иофыри мыухыгъу кьәнә. Биболәт ИофшIәпIәм зэрәчIәкIырә зысәлгъәум, кьәзгъәуцун, сеупчIын зэрәфаер шъхәм кьәуагъ, ау... ыцIә сшIокIодыгъ. Ар кы-зыхәкIыгъәри гъәнәфагъ — ыцIә нахы ыльәкIуацIә нахыбәрә кьатIоштыгъ, непи арәуштыгъ шыт. Сәри «ХьакIэмызә, моу кьәуцугъоба!» — сIуи, сыгуIәзә сәджагъ. ШъыпIыгъэ кысәшIыгъә редакторым «Би-боләт, кысфәгъәгъу» зәсәләм, симыгъәукIыгъә шIоигъоу «СәшIә сIә макIәу кыизрешIуIорәр, ау ар сыгу кьәорәп, гум ильыр ары нахъ шъхәләр. ХьакIэмызә кьәдәлә, кьәлә, Аминәт, узыгъәгъу-кIырә», — ыуагъ лъәшәу гушIоэз.

Шән шъхәләу Биболәт Иоф дэзышIагъәхәмкIә кыхәдгъәшIыштыгъәр гумәкIыгъо горә уиләу уеоләгъәмә, ишIуагъэ кыуигъәкIыным лъәшәу зэрәпылгыштыгъәр ары. ЗыгорәкIә ар фәмышъ-хъугъәмә, зиухыижъыгъ бәрә шымыгъупшәу хә-штыгъ, амал иләм, етIани кыфигъәзәжъыштыгъ. Ау непә лъәшәу сыгу кьәо шIу зыфшIәгъәбәмә ащ ишIушIагъэ псынIәу зэрәшIыгъәшIыжъыгъәр.

ШIу ыльәгъоу, зыфәгуIәу дунаим кытырына-гъәхәм гъәшIә кIыхъә яләнәу, ежә джәнәтыр Тхәм кырытынәу сфәлгәлә.

Шысхәр (сәмәгумкIә кьәбгъәжъәнышъ): ХьакIэмызә Би-боләт, Лъәустән Юсыф, Пәнэшъу Сэфәр, шытхәр — Ләхъусәжъ Хьаджәрәтбый, Аульә Кьәләшъау, Тхәр-кьохъо Сафийәт, БрантIә Казбек, Кьатмәс Фатим, Сә-хьутә Нурбый.

ЕМТIЫЛЪ Нурбый:

«Пшымыгъупшәнәу кыгъәнагъэр бә»

Игупшысәхәр жъы мыхъухәу непи кыддәгушIәу кысәшъу. ХьакIэмызә Биболәт журналист сәнэхъатым рылажъэзэ, цыфы-гъә зэрәзәрихъәштыгъәр сшы-гъупшәрәп. ИшIуагъэ кыуигъә-кIы зэрәшIоигъор кызыхимыгъә-шIуагъә хәкIыпIә кыгъотыштыгъ.

«Адыгэ макъэм» иредатор шъхәләу ХьакIэмызә Биболәт Иоф ышIәу зеуләм, гъэзетым игъәпсыкIә зәхъокIыныгъәхәр фишIыгъәх.

— ГушыIәм цыхъә фәпшы-фәе, — ылоштыгъ ХьакIэмызә Биболәт. — Пә зыпыт гушы-Iәхәр арых гъэзетым анахъәу ищыкIагъәхәр. ГушыIәр «он-тәгъоу» шәрәмыт, кьәлогъошIоу тхыгъәмә нахъ дэгъу.

Зәдзәштырә купым иИоф нахышIоу зэрәлыкIуатәрә ащ дэгъоу кыгурылоштыгъ. Гъэзе-тәу «Адыгэ макъәр» кызытхы-кIырәмә япчәгъә мини 10-м нә-гъәсыгъәным илахъәу хышIыхъа-гъәр гум икIыжырәп. Гъэзетым ипчыкIәзәхәхәхәр районхәм ащызәхәшIәгъәным кIәшәкIо фәхъугъ. Журналистхәм кьәлә-тырә темәхәр шыIэныгъәм нахъ епхыгъә хъугъәх.

Тхыгъәу кыдыгъәкIыгъәмә ащы «ПәкIә псы тешъорәп» зыфIорәр. Ащ уеджәзә дунаим еплыкIәу фыуиIәм нахъ зе-ушъомбгъу. Уигъәшхыгъ, уре-гъәгушIысә, ор-орәу зыуубыжы пшIоигъоу чыпIә урегъәуцә.

Тызгъәсәу Налчык, Красно-гвардейскә районым, нәмыкIхәм тащIәу гъэзетым ищыкIәгъә материалхәр кьәтугъоихәу кы-хәкIыгъ. Искусствәр, спортыр нахыбәрәмкIә сә кызәрәстхы-хәрәм пәе упчIәжъәгъу сшIәу уахътә кысәкIугъ. Орәдыо ныбжыкIәхәр зэрәтимәкIәхәм кыхәкIәу Нәхә Тәмарә иеп-лыкIәхәр зәдгъәшIәхә пшIоигъоу гушыIәгъу тыфәхъугъагъ.

Б. ХьакIэмызә кьәстхыгъәм еджи, Нәхә Тәмарә орәдыо цIәрIо хъун зериләкIыштыр кысыIогагъ. Сәнаушыгъәу цыфым хәлтыр зериләгъу-штыгъәр ары кыхәзгъәштыр. Журналист ныбжыкIәхәм IәпыIәгъу афәхъуныр икIәсагъ. Биболәт кыныр кыбдIәтын, гушIуагъор кыбдигощын ыльәкIыштыгъ.

Тызгъурымылоу уахътә кы-хәмыкIыштыгъәу сIорәп. Крас-нодар сыкIуи, мыекъопә «Зә-кьошныгъәр» футбол зәрәшIа-гъәм сыкәплыгъ. Чәшым сы-кәкIожи, зәлукIәгъур зәрәкIуа-гъәр, текIоныгъәр тикомандә кызәрәдихыгъәр кьәстхыгъәхәу пчәдыжым редакцием сыкы-чIәхъагъ.

— Кьәбар гушIуагъу, ау неущ кыхәтыутын тләкIыштыгъ, — кысыIуагъ Б. ХьакIэмызә. — Кьәптыгъәр джыри хаутыгъәп, уахътә ыхышты...

КьәбарыкIәхәр мыгужъохәу цыфхәм алъыдгъәIәсынхә зэрәтымыләкIырәм зәхъокIы-ныгъәхәр фәшIыгъәнхә зәрәфа-ер ащ дэгъоу кыгурылоштыгъ, ау коллективыр ИофшIәкIәу зә-сагъәм тешыжыгъән зәрәфаем фежъәныр кызәрәкIоу шыты-гъәп. НахышIум лыхъуштыгъ шъхәе, ежә зәримылоу Иофым бә хәхъуштыгъәр.

Биболәт нәлуасәу, ныбджәгъоу илагъәр макIәп. Ныбжым емы-лыгыгъәу ныбджәгуныгъә ады-зәрихъан, иадыгагъәкIә лъытә-ныгъә кызыфаригъәшIын ыльәкIыштыгъ. Пенсием кIуа-гъәу Адыгеим ижурналистмә я Союз итхәматәу Иоф ышIәзә СМИ-хәм зәхъокIыныгъәхәр афәшIыгъәнхәм пылгыгъ. Ищы макъи, инәпләгъу рәхъати сшыгъупшәхәрәп.

СИХЪУ Гошнагъу:

«Цыф гумыпсәфыгъ»

Ильәс 30-у гъэзетым сызылу-тым пшә пчәагъә зәбләсхунәу, зәкIәмкIи редактори 7-мә Иоф адәсIәнәу хъугъә. ЗәкIәри шукIә сыгу кьәкIыжыкIы, нәб-гырә пәпчә кыхәбгъәшынәу дэгъубә хәлгыгъ.

ХьакIэмызә Биболәт ИофшIә-ным тегъәпсыхъәгъ, гъэзетым хәшIыкIышхо фызиIә редакто-рыгъ. Гъэзетым нәмыкI Иоф имы-Iәу, ащ пәе шыIәм фәдагъ. Цыф пәпчә ишән ышIәу, ащ екIолIәкIә фыриIәу шытыгъ. ШIу ышIәмә шIоигъо зыптыгъ. Ащ игъор ары фәтәрхәр (зыи зымыIи) бәу кьә-зәрәтыгъагъәр. Нәбгырә пәпчә фә-шыпкъәу фәлгәлуагъ, кьафиди-хыгъ. Цыфым дәләм ыгъәкIә тхәу шытыгъ, ащ гухәхә хигъуатә-штыгъ. Коллективыр зеришәным фәIәзагъ.

Биболәт иредаторыгъор хә-гъәгъумкIә охътә зәбләкIым, охътә мыпсынIәм тәфәгъагъ. Ләжәп-кIәр кьамытәуи, кьатыгъәм зы-пари кьамыхъәу шытыгъ. Ау тә тIофшIәпIәкIә ар зыкIи кытхә-шыгъагъәп. А лъәхъаным зәд-гъәгъотыгъә унәгъо псәуалъәхәм бәрә Биболәт сыгу кьагъәкIыжы. «Мыр Биболәт премиеу кытиты-гъәмкIә сшәфыгъагъә», «кIәтхә-гъур зауыкIә Биболәт премие кытитыштыгъ» тIоу непә бәрә кыхәкIы.

Непә «Биболәт кысыIоштыгъ» аIозә зышъхә шытхъужыхәрә-ри, фишIагъәр зышыгъупша-гъәхәри шыIәх. Сә шъхәкIә сы-фәраз, ренәу шукIә сыгу кьәкIы-жы, Тхәм джәнәтыр кырыт.

ЛЫШӘ Саньет:

«Пәшә дэгъугъ»

ХьакIэмызә Биболәт цыфхәр зылызышән, зәгурызыгъәлон зыльәкIырә пәшәу шытыгъ. Ре-дактор IәнатIәр епәсыгъә дәдагъ. Сыд фәдәрә уахъти гъэзетым икыдәгъәкIынкIә редакцием ичIыпIә пәпчә Иофхәр зэрәшIы-зәпыфәрәм ар шыгъозагъ, гу-мыпсәфәу шытыгъ. Игуадзхәм ашIәштым емыжәу ежә ышъхә-кIә зәкIәми гъунә алъифыштыгъ, лъәныкьо гори нәрызы ышIы-штыгъәп. ШыкIагъәхәм псын-кIәу гу алъитәштыгъ ыкIи ахәм ядәгъәзыжынкIә фәлгәкIыштыр зәкIә ышIәштыгъ. Биболәт цы-фыгъәшхо хәлгыгъ, кьыдәлажә-хәрәм ренәу афәгъумәкIыштыгъ. Ахәр зышыпсәуштыгъ унәхәм якыдәхынкIә бә фызәшIокIы-гъәр. Биболәт ишIуагъәкIә 1996-рә ильәсым редакцием иIофшIә зауләмә унә кьәра-тыгъ, сәри ахәм сашыш.

ХьакIэмызә Биболәт игулы-тә чыжъәу нәсыштыгъ, ИофшIә-кIәкIәхәм ренәу алыхъуштыгъ.

Зәкьош республикышым ыкIи хәку гупчә типографие-штыгъәм яIофшIәхәм азыфагу ХьакIэмызә Биболәт ит.

Я 4 — 5-рә нәкIубгъохәр зыгъәхъазырыгъәр ЛIӘХЪУСӘЖЪ Хьаджәрәтбый.

Адыгэхэм яныбджэгъушIу

Непэ нэлуасэ шъузыфэтшы тшIоигъо урыс кIалэу Сергей Колесниковыр къалэу Псыфабэ щэпсэу, шэлажъ. Ащ дэт санаториеу ЗАО-у «Горячий Ключ» зыфиорэм игенеральнэ директор. Къызшыхъугъэр, зыщанIу-гъэр адыгэ къоджэ шIагъоу Очэпщыс игъунэгъу станицэу Батинскер ары.

ИжыкIэ къыщегъэжагъэу мы зэгъунэгъу псэупитIумэ янахыжхэр зэрэгъэблагъэхэу, зыхахэхэу шытыгъ. Непэ къызнысгъэм а шэн-хэбзэ зэфыштыкIэ шIагъохэр яныбжыкIэхэми лыагъэкIуатэ.

Сергей Колесниковыр 1954-рэ илгъэсым имэлылфэгъу мазэ и 4-м къэхъугъ. Ащ шыгъупшэхэрэп ищIыкIугъом ыльэгъугъэхэр, ятэу Николай дэжэ иныбджэгъу адыгэлIхэр къызэрихъэщтыгъэхэр, ахэр зэрахъакIэщтыгъэхэр, IэшIу-IушIухэр ежымыи къызэрэфыхъыштыгъэхэр.

АрынкIи хъун ащ къыщегъэжагъэу Сергей Колесниковыр ятэ ильагъо зыкIырыкIорэр, адыгэ ныбджэгъубэ зыкIиIэр, Адыгэ Республикэм къыхухъэрэ хъугъэ-шIагъэхэм зыкIащыгъуаэр. ИлгъэныкIо гупсэ фэдэу адыгэхэми ащ гъунэ альефы, ахэм шIу къадэхъумэ шIоигъу, адыгэ кIэлэжэ фэдэу адыгэ шэн-хабзэхэр ыгъэцэкIэнхэм ренэу пылъ. Адыгэхэу ылэжэ чIахъэхэрэм дахэу, нэгъушIоу къапэ-гъокIы, нахыжхэм шъхъэ-

кIэфэхшо къафешIы, нэшхъэ-игъо къызфыкъокIыгъэхэм якIын адегошы.

Сергей Колесниковым ныбджэгъоу иIэм ибагъэ къэпчыгъуай. ЦыфышIу дэдэу, нэгъушIоу, нэхъиорэ бэрэчэтыгъэрэ хэлъхэу, гукIэгъушхо афишIэу цыфхэм апэгъокIышъ, IэшIум бжъэхэр къызэрэкIурэм фэдэу, къепкIырэр бэ. Ахэм цыфIлэпкэ зэфэхъафхэу ахэмытыжъ шыIэп. Къахэхэу анахыгъэлъапIэхэрэм ащышхы надыгэ ныбджэгъухэр. Апэу зыцIэ къыриIохэрэм ащыщ Адыгэ Республикэм и Лышхъхэу ТхьакIушынэ Аслъан, Адыгэ Республикэм и Президентэу апэу ар зыхадзым лгъэтегъэуцоу иIагъэм ригъэблэгъэгъагъ. Непэ къытхэмытыжъ Мамыщ Салбий иныбджэгъушхоштыгъ. Джащ фэдэу иблэгъэ адыгэ кIалэхэм ащышхы МамыекIо Кимэ, Хъут Теуцожъ, Гъыш Рэмэзанэ, Ахэджэго Казбек. Цыхъэ афишIэу илгъэс пчъагъэ хъугъэу IофшIэгъоу иIэх Шэуджэн Бислъан, МэщфэшIу Налбий, нэмыкIхэри.

Псыфабэм дэт ятIонэрэ гурыт еджапIэр къызеухым Пятигорскэ медучилищым шеджагъ, цэшIэ сэнэхъатыр зэригъэгъотыгъ. Ащ ыуж Кубанскэ мединститутыр къыухыгъ. Псыфэбэ гупчэ сымэджэщым IофшIэныр шыригъэжагъ, цэхэм зышIагъэхэрэ отелением ипэшагъ. Къалэм истоматологическэ поликлиникэ иге-

неральнэ директорэу шытыгъ. ЕтIанэ санаториеу «Горячий Ключ» зыфиорэм рагъэблагъэшъ, ащ игенеральнэ директор Iэзэн IофхэмкIэ игуадзэу агъэнафэ. 2002-рэ илгъэсым къыщегъэжагъэу санаториеу «Горячий Ключ» зыфиорэм ипаш.

Сергей Колесниковыр IофшIэ-кIошху, зэхэшэкIо бэлахъ. Ащ ишыхъат аужырэ илгъэс зыбгъу-пшIым теплъаджэу шытыгъэ санаториер умышIэжыныу зэрэ-зэтыригъэпсыхъагъэр. Шагушхор санаториеу «Предгорье Кавказа» зыцIэм ыкIи «Салон красоты» зыфиорэ IофшIапIэр зычIэтхэ унэ лгъэгъэхоу къыдэтэджагъэм къагъэкIэракIэ. ПсыкIэ зышIагъэхэрэ унэшхом ванни 100-м

еху чIэт. Узщесышт бассейна-ри, саунари, нэмыкI IэзапIэхэри, гъэпсэфыпIэхэри хэшIыхъагъэх. ПсышIопIэ галерее дэхэхшоу хэ-тым цыфыбэ шызэблэкIы. Зызгъэпсэфыныу къакохэрэр зэры-сышхтхэ унэ зэтетэу, коттедж зэфэхъафхэу шагум даригъэ-шIыхъагъэхэм санаториер лгъэ-шэу къагъэбаигъ.

Нахыпэм IэзапIэм екIолIэрэ мыжъо гъогъухэм къешхы зыхъу-кIэ уарыкIонкIэ гомылоу шытыгъэм, джы ахэр плиткэ дахэхэм-кIэ пIагъэх. Псэкъупсэ псыхъоу речъэкIырэм иIухъапIи дэигъэ, джы ари дэхэ дэдэ аригъэшIыгъ, гъэпсэфыпIэ шIагъо хъугъэ. Лгъэмыдж кIэшIагъэу псыхъом тыраригъэшIыхъагъэр зызыгъэ-псэфыхэрэм язэлукIапI. Шагум икъэбзагъэ уеплъэкIырэп, къэ-гъэгъэ зэфэхъафхэу къыща-гъэкIыхэрэм гур къагъэчэфы. КIэклэу къэпIон хъумэ, зигугъу къэтшIырэ санаториер узышхы-мылагъэр тIэклэу шIагъэу удахъэ-мэ пшIэжышхтэп, Iэклэу къэрал укIожыныри имыщыкIагъэу уз-гъэгумэкIырэ уз зэфэхъаф-хэмкIи дэгъоу къышхыIэзэнхэ альэкIы.

А пстэур зышхъэ ифагъэр, зиа-малрэ зиахъырэ къыхыгъэр илгъэсыбэрэ къалэм инароднэ де-путатхэм я Совет итхъамэтагъэу, ныбджэгъубэ зIлэу, уцуи тIыси зымышIэу тапэкIэ джыри зипэ-щэ санаториер хэхъоныгъэ-шIухэр егъэшIыгъэнхэм, цыфэу

къакохэрэм япсауныгъэ гъэпы-тэгъэным, ахэр гушIохэу яуна-гъохэм арыгъэхъажыгъэнхэм хьалэлэу афэлэжъэрэ Сергей Колесниковыр ары. Арэушхэу ыгу-рэ ышсэрэ етыгъэу Iоф зэришIэ-рэм ифэхъошэ уаси къыфа-шIыгъ. «Отличник здравоохранения России», «Заслуженный работник здравоохранения Кубани» зыфиорэ шытхъуцIэхэр къыфагъэшъошагъэх, «Отличник санаторно-курортного комплекса профсоюзов России» зыфиорэ бгъэхэлъхэ тамыгъэри къыра-тыгъ.

Унэгъо дахи Сергей Колесниковым ышIагъ. Ишъхъэгъусэу Ольгэ хъупхэу, санаториер зызгъэпсэфыныу къакохэрэм апэу нэгъушIоу апэгъокIырэр, яфэло-фашиIэхэр афэзыгъэцакIэхэрэр, агу къыдэзыщаерэр ары. Зэшъхъэгъусэхэм лгъыгъитIу зэ-дапIу — Кириллэ Данилрэ. Апэрэм институтыр къыухыгъэу юристэу Iоф ешIэ, ятIонэрэм а сэнэхъат дэдэ зэрегъэгъоты.

Тыныбджэгъу Сергей Колесниковым тызхэт илгъэсым имэ-лылфэгъу мазэ и 4-р къызы-хъугъэ маф. Тыфэлъао ипсау-ныгъэ пытэнэу, ищытхъоу аlorэм хэхъонэу, иунагъо дэтхъэнэу, ил-фыгъэхэм янасып ыльэгъунэу.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Сурэтым итыр: **Сергей Колесниковыр.**

Тщыгъупшэрэп, шIукIэ тыгу къынагъ

Быслымэнэу Мыекъопэ гупчэ мэщытым шылажъэхэрэм, къычIэхъанэу, а бзылфыгъэм зыфэзыгъэзэнэу хъугъэхэм ямызакъоу, ащ къырыкIуагъэр зэхэ-зыхыгъэ пстэуми лгъэшэу агу къеуагъ. ЗыфатIорэр хъаджэу Еутых Свет ары. ИкIыгъэ илгъэсым ятIонэрэу ар хъадж ышIынэу Чабэм кIуагъэу ащ дэи къышхыгъ, гъогу тепщэн плъэкIынэу зэхъум Мыекъуапэ къащэжыгъагъ, агу Iэпылэгъу фэхъунхэ альэкIыгъэп, мэлъылфэгъу и 1-м идунэе ыхъожыгъ. Ащ иIофшIэгъухэм, динэу алахъырым зэрипхыгъэ цыфхэм ар шIукIэ агу къэкIыжы.

ШЪХЪЭЛЭХЪО Батмыз, ТIопсэ районым ыкIи къалэу Шъачэ ялимам:

— Хъаджэу Еутых Светэу динымкIэ лгъэпкъым кIэнзэхэу илгъэу, дунай хъафыр зыухи ахъэ-тым зыгъэзэжыгъэр Алахъталэм джэнэт лгъапIэкIэ ыгъэгъушIошхтмэ ащыщ ышIынэу, гукIэгъу къы-фишIынэу, бынэу, лгъэпкъэу зыхэ-кIыгъэхэми ужыпкъэ мафэ афэ-хъунэу, бэ лыагъэшIэнэу, шыIэ-шIу къаритынэу Тхъэм телгъэу.

Светэ гушхыIэ дахэу, фабэу къыфэпIон плъэкIышхыр бэ, сы-да Iомэ ежэ цыф гупсэфэу, цыф рэхъатэу, Iэдэб зыхэлэ бзылфыгъэу шытыгъ. Диным эпхы-гъэу зыщэмьтми, джыри унагъо имыхъагъэу, ныбжыкIэу редук-торышI заводым Iоф щыдэ-шIэнэу хъугъэ. Джащыгъуми

сыдрэ IофкIэ зыфэбгъэзагъэми, ишIуагъэ къыуигъэкIэу, цыф къабзэу, зафуу шытыгъ. Сыд фэдэрэ пшъэрыл фэпшIыгъэми, ыгу етыгъэу, хьалэлэу ыгъэцэ-кIагъ. Мэщытым укызычIахъэ-кIэ, ар къыгъэнэфырым фэдэу къыпшхыгъоу, угукIэ уигъэрэ-хъатэу къыппэгъокIышхыгъ. Хъадж тIогъогъоу кIуагъэ, диныр ыгъэлъапIэщтыгъ, осэшхо фишIышхыгъ.

Светэ хъаджэр непэ къытхэ-мытыжыми, дэхагъэу зэрихъэ-щтыгъэр, лгъэужышIоу къыгъэ-нагъэр цыфхэм шысэ афэхъу. Чэнэгъэхшо къытфэхъугъ, лгъэ-шэу тыгу цыфIу ащ ышIыгъ, агу игъор зышIэрэр Алахъыр ары. Тэ Светэ хъаджэр тыфэрэз, Алахъыр разэ хъунэу, анахы чIыпIэ-шIоу джэнэтым иIэр къырипэсы-нэу тыфэлъао.

ТIЭШЪУ Нихъад, Мыекъопэ гупчэ мэщытым иIимам шъхъал:

— Мэщытхэр шыIэщтыгъэхэ зы тхьаркъо ачIэс зэпыгъэу, ащы-псэоу. Светэ хъаджэр «мэщы-тым итхьаркъу» Iомэ ухэмы-укъонэу щыт. Сэ Мыекъуапэ сыкъызыкIожыгъэм щегъэ-жыагъэу шъхъэтехъо фыжъ те-хъуагъэу мэщытым чIэтэу, нэ-маз ышIэу апэрэ бзылфыгъэу слгъэгъугъэхэм ар ащыщ. Мэ-щытыкIэр къызызэлъахыми Светэ хъаджэр бзылфыгъэхэм яIоф зэрифэу, яупчIэхэм джэуап аритыжъэу, нэчыхъэм иIофи фэгъэзагъэу мэщытым чIэтыгъ. Мэщытым иIофхэмрэ быслы-мэнхэм ягумэкIхэмрэ хьалэлэу апылгъэу, афэлажэу шытыгъ. Цыфхэм гупшIанэу, гупсэфэу, нэ-гуихыгъэу ахэтэу, арэушхэу къыддэлажэу къытхэтыгъ.

Алахъталэм телгъэу зыдэкIуа-гъэм щырэхъатынэу, ахъэрэт дахэ къыритынэу.

БЭЧМЫКЪО Тыркубий, Мыекъопэ гупчэ мэщы-тым щэлажъэ:

— 2000-рэ илгъэсым, мэщытыр къызызэлъахыгъэм къыщегъэ-жыагъэу Светэ хъаджэр сэшIэшъ, ищыфыгъэ, иадыгагъэ, ишэн фэдэр зырызэу шытыгъ. Хэт еолIа-

тхэтэп. ЗэкIэми ишIуагъэ ари-гъэкIынэу фэагъ, хэт шыщи зэ-хидзышхыгъэп, цыкIуи ини афэхъалэлыгъ. Гукъао зIлэми, зигушIуагъоми альпылгъэсыгъ, ыльэкIышхыгъэмкIэ зэкIэми аде-Iагъ. Алахъым зыдэкIуагъэр шIу фешI, ышIагъэр фегъэбагъу. Джэнэт лгъапIэ къызэритышхтхэм ащыщ Алахъталэм ешI.

БАДЫЕ Людмил, гъэзетэу «Свет» зыфиорэм ижурналист:

— Светэрэ ащ ишъхъэгъусэу Аслъанрэ 1993-рэ илгъэсыр ары нэлуасэ сызэфэхъугъэр, арапы-бзэмрэ ислъам диным ыльапсэрэ язэгъэшIэнкIэ курсхэм нэгъы-ритф тыхъоу тыкIо зэхъур ары. Джащ къыщегъэжагъэу ар анахы къыспэблэгъэ цыфхэм ащыщ хъугъэ. Сэ симызакъоу, ар зышIэщтыгъэ пстэумкIи арэу-шхэу шытыгъ.

Мыекъопэ гупчэ мэщытыр къызызэлъахыгъэм къышхыблагъэу Еутых Светэ методистэу шылэжыагъ. Ар цыф гукIэгъоу, шыабэу, Iэдэбышхо хэлъэу шы-тыгъ. Хэти игумэкIэ ежэ ышъхъэ-кIэ игумэкIэу ылытэщтыгъ, ыгукIэ благъэу зэхихIэщтыгъ. Цыфхэм ащ бэрэ зыкъыфагъа-зэщтыгъ зэрэзэхихышхтхэм яцы-хэ телгъэу. Иамал къызэрихъэу нэгъырэ пэпчэ Iэпылэгъу фэхъу-ным ар фэхъазырыгъ. Зэ нэмы-Iэми Светэ IукIагъэу шытым ар шыгъупшэщтыгъэп. Ащ фэдэ цыфэу непэ тишхыIэныгъэ узы-шырихыллэщтыр бэп. Инэгуи-хыгъэ, ищхыпэ дахэ непи ты-нэгъу кIэт, чыжъэу шымыIэу, шIэ-хэу къытхэхъажышхтэу ренэу къытхэхъу.

Свети, ишъхъэгъусэ Аслъани, ахэм афэдэ лгъыгъэхэр зыпIугъэ-ны-тыхэми Алахъталэм джэнэт лгъапIэр къарет.

Зыгъэхъазырыгъэр ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Уахътэм диштэу гъэсэныгъэм ылъэныкъо зэхъоклыныгъэхэр
щышлыгъэнхэмкӀэ 2012-рә ильэсым Адыгэ Республикэм Иофтхьабзэу
щызэрахъаштхэм яхьыллагъ

Гъэсэныгъэу Адыгэ Республикэм щарагъэгъотырэм зыкыгъэлъэтыгъэным тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешлы:**

1. Уахътэм диштэу гъэсэныгъэм ылъэныкъо зэхъоклыныгъэхэр щышлыгъэнхэмкӀэ 2012-рә ильэсым Адыгэ Республикэм Иофтхьабзэу щызэрахъаштхэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнхэу.

2. ГъэсэныгъэмкӀэ регион системэм игъэкӀажьын пае Урысые Федерацием исубъектхэм ябюджетхэм 2011 — 2013-рә ильэсхэм федеральнэ бюджетым исубсидиехэр зэралӀагъэхъаштхэ ШыклӀэу Урысые Федерацием и Правительствэ 2011-рә ильэсым жьоныгъуакӀэм и 31-м ышлыгъэ унашъоу N 436-р зытетэу «ГъэсэныгъэмкӀэ регион системэм игъэкӀажьын пае Урысые Федерацием исубъектхэм ябюджетхэм 2011 — 2013-рә ильэсхэм федеральнэ бюджетым исубсидиехэр зэралӀагъэхъаштхэ шыклӀэм ехьыллагъ» зыфиӀорэмкӀэ аухэсыгъэм диштэу

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрә шӀэныгъэмрәкӀэ и Министерствэ фӀэшӀ Адыгэ Республикэм и Законэу «2012-рә ильэсымкӀэ ыкӀи 2013-рә, 2014-рә ильэсхэм ячэзыу пӀалъӀкӀэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьыллагъ» зыфиӀорэм (Адыгэ Республикэм и законотательствэ зэхэуӀагъэхэр, 2011, N 17) кышхыдӀэлъытӀгъэ сомэ мин 2300-у Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет рагъэхъаштым икӀэтӀупщын Адыгэ Республикэм финансхэмкӀэ и Министерствэ илахь хишхыханэу.

3. Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрә шӀэныгъэмрәкӀэ и Министерствэ мазэм кыкӀоцӀ кыгъэхъазырынхэу ыкӀи ыухэсынхэу:

1) 2012-рә ильэсым уахътэм диштэу муниципальнэ образованием гъэсэныгъэм ылъэныкъо зэхъоклыныгъэхэр щышлыгъэнхэм пае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет исубсидиехэр муниципальнэ районым (кӀэлэ койм) ичӀыпӀэ бюджет ІәкӀӀгъэхъэгъэнхэм ехьылӀӀгъэ зӀзӀгъыныгъэу

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрә шӀэныгъэмрәкӀэ и Министерствэ мунципальнэ районым (кӀэлэ койм) чӀыпӀэ зыгъӀорышӀӀажьынымкӀэ иорганрә здашӀыштыр;

2) 2012-рә ильэсым уахътэм диштэу муниципальнэ образованием гъэсэныгъэм ылъэныкъо зэхъоклыныгъэхэр щышлыгъэнхэм пае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет исубсидиехэр муниципальнэ районым (кӀэлэ койм) ичӀыпӀэ бюджет агъӀкӀуагъэхэр кыызфагъӀедӀзӀ, муниципальнэ районхэм (кӀэлэ койхэм) ячӀыпӀэ бюджетхэм хъарджэу ашӀыгъэхэм яхьылӀӀгъэ отчетыр зыфӀдӀштыр.

4. ЧӀыпӀэ зыгъӀорышӀӀажьынымкӀэ органхэм игъо афӀӀӀгъӀуӀгъэнэу уахътэм диштэу гъэсэныгъэм ылъэныкъо зэхъоклыныгъэхэр муниципальнэ образованием ащышлыгъэнхэмкӀэ Иофтхьабзэу зэрахъаштхэр агъэнӀфӀэнэу.

5. КӀуачӀӀэ ямыӀӀажьэу лъытӀгъэнэу:
1) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рә ильэсым бӀ-

дзӀогъум и 7-м ышлыгъэ унашъоу N 132-р зытетэу «Уахътэм диштэу гъэсэныгъэм ылъэныкъо зэхъоклыныгъэхэр щышлыгъэнхэмкӀэ Адыгэ Республикэм Иофтхьабзэу щызэрахъаштхэм яхьыллагъ» зыфиӀорэм (Адыгэ Республикэм и законотательствэ зэхэуӀагъэхэр, 2011, N 7);

2) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2012-рә ильэсым шылэ мазэм и 16-м ышлыгъэ унашъоу N 13-р зытетэу «Уахътэм диштэу гъэсэныгъэм ылъэныкъо зэхъоклыныгъэхэр щышлыгъэнхэмкӀэ Адыгэ Республикэм Иофтхьабзэу щызэрахъаштхэм зэхъоклыныгъэхэр афӀӀыгъэнхэм ехьыллагъ» зыфиӀорэм (Адыгэ Республикэм и законотательствэ зэхэуӀагъэхэр, 2012, N 1).

6. Официальнэу кызыхаутырә мафӀм щегъӀажьагъэу мы унашъом кӀуачӀӀэ иӀӀ мӀхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министру КЪУМПЫЛ Мурат
кӀ. МыекӀуапӀ,
мӀзӀае и 20, 2012-рә ильэс
N 48

Адыгэ Республикэм исудьяхэм я Совет 2012-рә ильэсым шылэ мазэм и 30-м ыухэсыгъ

ЧыпӀэ СМИ-хэм я журналистхэм ятворческэ зӀнӀкъокъоу Адыгеим исудхэм яя 90-рә ильэс фӀгъӀхъыгъэр 2012-рә ильэсым зӀрӀ-зӀхӀӀӀштым ехьылӀӀгъэ ПОЛОЖЕНИЕР

ЗӀнӀкъокъум итемӀр — «Судам Адыгеи — 90: время больших перемен»

ЗӀнӀкъокъумкӀэ гӀхӀӀӀӀу яӀӀхӀр: кӀӀбар жъу-гъэм иамалхӀр кызыфагъӀедӀхӀзӀ, Адыгэ Республикэм исуд органхэм яӀофӀшӀӀн зӀрӀзӀхӀӀӀрэм цыф жъуӀгъэхэм анаӀӀ икӀоу тырягъӀдзӀгъӀӀнӀр, суд системэм цыхъӀу, уасӀу фашӀырэм зӀрӀхӀхӀӀӀр, суд хабзӀр зымы зӀремыпхыгъӀр, правосудием иорганхэм нахь якӀолӀгъӀошӀу зӀрӀхъуӀгъэр ыкӀи фитыныгъӀхӀу Конституцием кыдильгъӀгъӀӀрӀр кызӀраухъумӀрӀр кӀӀгъӀӀӀгъӀогъӀӀнӀр ары.

ЗӀнӀкъокъум изӀхӀӀӀӀн фӀгъӀзӀагъӀхӀр

— Адыгэ Республикэм и АпшӀӀӀрӀ Суд
— Адыгэ Республикэм исудьяхэм я Совет
— Суд департаментым и ГъӀорышӀӀӀӀӀу
Адыгэ Республикэм шылӀр
— Адыгеим журналистхэм я Союз

НоминациехӀр

ЗӀнӀкъокъум иматериалхӀу суд органхэм яӀофӀшӀӀн нахь дӀгъӀоу кызыӀотыкӀыхӀӀрӀр кыхъгъӀӀӀгъӀӀнхэм пае 2012-рә ильэсымкӀэ номинациӀӀ гъӀӀнӀфӀгъӀӀнӀу:

1. «Судебная реформа — путь к демократизации общества»
2. «Судья — лекарь человеческих отношений»
3. «Открытость — главный принцип правосудия»

ЗӀнӀкъокъумкӀэ шапхӀӀу шылӀӀхӀр

2012-рә ильэсым гъӀзӀтхэм кӀащыхаутыгъӀ, радио-мкӀэ кӀатыгъӀ, телевидениемкӀэ кӀагъӀӀӀгъӀогъӀ материалхӀу зӀнӀкъокъум ыпашхъӀ ит пшӀӀӀрыльхӀр кызӀӀӀузыыхӀхӀрӀр ашӀӀӀштым.

РеспубликӀ, кӀӀӀӀ, район гъӀзӀтхэм, радио, телевидением яжурналистхӀу правовой темӀр ренӀу прессӀм кышхыӀӀӀузыыхӀхӀрӀр зӀнӀкъокъум хӀӀӀӀ-жӀӀӀӀӀ алъӀӀкӀышты.

ЗӀнӀкъокъум щытекӀӀхӀрӀм шӀухъафтынӀу аратыштыр

ТворческӀ зӀнӀкъокъум щытекӀӀрӀ журналистхэм

апае мыщ фӀдӀ шӀухъафтынхӀр гъӀӀнӀфӀгъӀӀнхӀу:

Номинациеу «Судебная реформа — путь к демократизации общества» зыфиӀорӀмкӀэ

— материал анахь дӀгъум (дӀгъухӀм) пае — зӀнӀкъокъум изӀхӀӀӀӀхӀм ящытхӀу тхыльӀрӀ сомӀ 5000 хъурӀ ахъӀӀ шӀухъафтынӀрӀ;

Номинациеу «Судья — лекарь человеческих отношений» зыфиӀорӀмкӀэ

— материал анахь дӀгъум (дӀгъухӀм) пае — зӀнӀкъокъум изӀхӀӀӀӀхӀм ящытхӀу тхыльӀрӀ сомӀ 4000 хъурӀ ахъӀӀ шӀухъафтынӀрӀ;

Номинациеу «Открытость — главный принцип правосудия» зыфиӀорӀмкӀэ

материал анахь дӀгъум (дӀгъухӀм) пае — зӀнӀкъокъум изӀхӀӀӀӀхӀм ящытхӀу тхыльӀрӀ сомӀ 3000 хъурӀ ахъӀӀ шӀухъафтынӀрӀ.

ЗӀнӀкъокъум икӀӀуххӀр зӀфӀзыхъысыжъыхӀхӀр

МатериалхӀу зӀнӀкъокъум кырахъылӀӀхӀрӀм ямониторинг зӀхъышӀӀштыр, ахэм уасӀ кызытыштыр ыкӀи текӀоныгъӀ кыдӀззыхыгъӀхӀр зыгъӀӀнӀфӀштыр суд органхэм яӀофӀшӀӀн шхъӀихыгъӀу зӀхӀӀӀгъӀӀным зыналӀ тезыгъӀӀр КоординационнӀ советӀу республикэм и АпшӀӀӀрӀ Суд шылӀр ары.

Ащ икӀӀух зӀфӀхъысыжъыхӀр 2012-рә ильэсым шӀӀӀгъум и 1-м ехъулӀу зӀнӀкъокъум изӀхӀӀӀӀхӀм алӀӀагъӀхъанхӀ фае.

ЗӀнӀкъокъум мылькӀоу пӀӀухъаштыр кӀӀзытӀупщыштыр

Типографием щытхӀу тхыльхӀр кызӀрӀӀыдагъӀкӀыхӀрӀм, а тхыльхӀр зыдагъӀуоштыр рамкӀхэм атефӀрӀ уасӀри кыдыхӀӀытагъӀу, журналистхэм язӀнӀкъокъу щытекӀӀхӀрӀм зӀхъуытагъӀу шӀухъафтынӀу аратыштыр зӀрӀхъуӀр сомӀ 12000. ЗӀнӀкъокъум пӀӀухъаштыр мылькӀур кӀӀзытӀупщыштыр Суд департаментым Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ГъӀорышӀӀӀӀ ары.

ЗӀнӀкъокъум щытекӀӀхӀрӀм наградӀхӀр заратыжъыштыр

Адыгеим исудхӀр зызӀхӀащӀгъӀр ильӀс 90-рә зышхъуӀрӀм ехъулӀу 2012-рә ильэсым ишӀӀӀгъу мазӀ правосудием и УнӀ щыкӀоштыр пресс-конференцием творческӀ зӀнӀкъокъум икӀӀуххӀмкӀэ макъӀ кышхыӀӀушты.

Адыгэ Республикэм псауныгъӀр кӀӀухъумӀгъӀӀнымкӀэ и МинистерствӀ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъӀр
кӀӀухъумӀгъӀӀнымкӀэ и
МинистерствӀ кыфӀӀорышӀӀрӀ
бюджет учреждениехӀм финанс
пшӀӀрыльхӀу физическӀ лицӀм
ыпашхъӀ щыряӀӀхӀр
зӀрагъӀӀӀӀрӀм ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2010-рә ильэсым шӀӀӀгъум и 15-м ышлыгъэ унашъоу N 212-р зытетэу «Финанс пшӀӀрыльхӀу физическӀ лицӀм ыпашхъӀ щыряӀӀхӀм язӀшӀошынкӀэ Адыгэ Республикэм икӀӀралыгъӀ хабзӀ игъӀӀӀӀӀӀӀӀ орган иполномочиехӀр Адыгэ Республикэм ибюджет учреждениехӀм зӀрагъӀӀӀӀрӀ шылӀкӀэм ехьыллагъ» зыфиӀорӀм тегъӀӀсыхъагъӀу **унашъо ешлы:**

1. ФизическӀ лицӀм ыпашхъӀ щыряӀӀ финанс пшӀӀрыльхӀм ягъӀӀӀӀӀӀӀ полномочиехӀр Адыгэ Республикэм псауныгъӀр кӀӀухъумӀгъӀӀнымкӀэ и МинистерствӀ (ыужкӀэ министрствӀр тӀӀӀӀ дӀгъӀӀӀӀӀ) ежъ кыфӀӀорышӀӀрӀ бюджет учреждениехӀм гуадзӀу N 1-м кызӀрӀӀдильгъӀтӀрӀм диштӀу афигъӀӀӀнхӀу.

2. Адыгэ Республикэм псауныгъӀр кӀӀухъумӀгъӀӀнымкӀэ и МинистерствӀ кыфӀӀорышӀӀрӀ бюджет учреждениехӀу физическӀ лицӀм ыпашхъӀ щыряӀӀ финанс пшӀӀрыльхӀм язӀшӀошынкӀэ министрствӀм аритыгъӀ полномочиехӀр зыгъӀӀӀӀӀӀӀӀ аспискӀ гуадзӀу N 2-м тетӀу ухэсыгъӀӀнхӀу.

3. ФизическӀ лицӀм ыпашхъӀ щыряӀӀ финанс пшӀӀрыльхӀм язӀшӀошынкӀэ полномочиехӀу Адыгэ Республикэм псауныгъӀр кӀӀухъумӀгъӀӀнымкӀэ и МинистерствӀ кыфӀӀорышӀӀрӀ бюджет учреждениехӀм аратыгъӀхӀр зӀрагъӀӀӀӀӀ шылӀкӀӀр гуадзӀу N 3-м диштӀу ухэсыгъӀӀнхӀу.

4. 2012-рә ильэсым шылӀ мазэм и 1-м щегъӀажьагъӀу мы унашъом кӀуачӀӀэ иӀӀ мӀхъу.

5. Мы унашъор зӀрагъӀӀӀӀрӀм гъунӀ лъысфынӀу спхъӀӀкӀэ зыфӀӀӀгъӀӀз.

*Адыгэ Республикэм псауныгъӀр
кӀӀухъумӀгъӀӀнымкӀэ иминистрӀ ипшӀӀрыльхӀр
зыгъӀӀӀӀӀу Г.Н. САВЕНКОВА*

кӀ. МыекӀуапӀ,
мӀзӀае и 8, 2012-рә ильӀс
N 87

Дунэе орэдыломэ ятэгъапшэ

Урысые Федерациемрэ Абхъазымрэ язаслуженнэ артисткэу, Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу, Адыгеим и Къэралыгъо филармоние иорэдылоу, Адыгэ къэралыгъо университетым искусствэхэмклэ и Институт идоцентэу Нэхэе Тэмарэ ипчыхъэзэхыхъэ дунэе шапхъэхэм адиштэу Мыекъяупэ щыкӀуагъ. Тиреспубликэ и Къэралыгъо филармоние идиректор шхъалэу, УФ-м культурэмклэ изаслуженнэ лӀофышлэу, АР-м искусствэхэмклэ изаслуженнэ лӀофышлэшхоу Хьот Заур концертным уасэу фишырэр зэригъэпшэщтыр ышӀапэрэп.

Апшъэрэ судым и Тхъаматэ иеплъыкӀэхэр

— Филармонием зышычӀэхьаным Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ суд и Тхъаматэу, юридическэ шӀэныгъэхэмклэ докторэу Трэхъо Аслъан тылукагъ. Концертыр гъэшӀэгъоны зэрэхъуштым шӀэч хэмьылэу ащ ылытагъ, ау упчӀэхэр илагъэх.

Нэхэе Тэмарэ ащ фэдэ концертхэр сыда джырэ нэс кызыкӀимы-

тыгъэхэр? Хэта фитыныгъэ къезымыттыгъэр?

Симфоническэ оркестрэм идирижер шхъалэр Петр Шаховыр ары. Нэхэе Тэмарэ иконцерт дирижерэу илагъ Григорий Михайловыр. Сыда ащ лъапсэ фэхъугъэр? Джэуапыр ззыгъашӀэ зышӀоигъор макӀэп.

ЯтӀонэрэ концертным кызэрэ-кӀэупчӀэхэрэм фэшӀ нахь игъэкӀотыгъэу Нэхэе Тэмарэ итворчество фэгъэхьыгъэ тхыгъэхэр тигъэзет кыыхуыттых.

Сурэтыр Нэхэе Тэмарэ иконцерт кыщытырахыгъ.

жы, щылэмэ шӀоигъо ешӀы, — кытылуагъ Сирием кыкӀыгъэ студентхэм ащыщ. — Заохэм нэбгырабэ ахӀкуадэ, мамырэу тыпсэунэу, адыгэхэр нахьыбэ хъухэу хэкум къэкӀожьынхэу тыфай.

Иван Имгрунт кӀэлъэлъу

Шытхьэлэ (Белореченскэ) районым иадминистрациие ипашӀэу, Адыгеим иныбджэгъушӀоу Иван Имгрунт концертным еплъыгъ. ПчӀгум кыихьы Нэхэе Тэмарэ кыфэгъушӀуагъ, кӀэгъэгъэ Ибрам плъыжъэу кырытыгъэмклэ шӀоу ыгу илӀыр кылуагъэу кыттыхъугъ. Нэужым кызэрэталуагъэмклэ, Иван Имгрунт кӀэлъэлъу шӀоигъу Нэхэе Тэмарэ «Урысыем инароднэ артисткэ» зыфиорэ щытхъуцӀэр кыфаусыным.

— Тэмарэ макъэу илэм, сенау-шыгъэу хэлъым афэгъэдэн слэ-кӀышт артистэу сызылукагъэр бэп, — еӀо Иван Имгрунт.

— Москва, С.-Петербург, Краснодар, Налщык, нэмыкӀхэм кыарыкӀыгъэ артист цӀэрылӀохэм иконцертхэр Мыекъяупэ гъэшӀэгъонэу мыгъэ зэрэщыкӀуагъэхэр гъэзет-еджэхэм дэгъоу ашӀэ, — кӀелуатэ Хьот Заур. — Ау симфоническэ оркестрэр игъусэу ащ фэдэ концерт джырэ нэс Мыекъяупэ зымы кызэрэщымытыгъэр хэта зышӀэрэр? «Адыгэ макъэм» укышымыуцоу Интернетым, Урысыем ирадио, нэмыкӀхэм уафэтхэн фае...

Сирием рагъэблагъэ

Нэхэе Тэмарэ иконцерт Сирием, Тркуем, Иорданием, фэшхъафхэм кыарыкӀыгъэ тилъэпкӀэгъухэр еплъыгъэх. Артисткэм ордэ кызэрриорэр агу рыхыгъ. Сирием рагъэблагъэ зэрашӀоигъом тыцагъэгъозагъ.

— Тэмарэ иорэдхэм ядӀухэрэм зэо-банэр шагъэтыжышӀт. Ащ фэдэ искусствэм цыфыр еплӀу, елэ-

СПОРТЫМРЭ ТИГУПШЫСЭХЭМРЭ

«Зэкъошныгъэм» цӀэрылӀохэр аштӀэщтых

Спортым илӀыхъужьхэр. Ахэр арых Адыгэ Республикэр, тилъэпкӀэ дунэим нахьышӀоу щызыгъашӀэхэрэр. Адыгеим испорт, анахъэу футболым илоф изытет, ти Лышхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан кыдылӀыти, республикэм спортымкӀэ илӀэшхъэтетхэм, мыекӀопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» ипашӀэхэм алукагъ. Зэхыхъэр зэрӀкуагъэр «Адыгэ макъэм» кыыхуытыгъ, ау лӀофым нахь игъэкӀотыгъэу зыцагъэгъуазэ ашӀоигъоу телефонкӀэ кытфытеорэр бэ.

— Темыр Осетием — Аланием сыщылагъ, ти Лышхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан футболым ехьыллагъэу сыда кылуагъэр? — кытзупчӀыгъ Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгеимрэ Темеыр Осетием — Аланиемрэ янароднэ артистэу Къулэ Мыхъамэт. — «Зэкъошныгъэм» хэта аштӀэщтыр?

ТхьакӀушынэ Аслъан спортым илӀофышӀэу зэрэщытыгъэр, хэшӀыкӀ зэрэфыриӀэр Къулэ Мыхъамэт кыфӀэсӀотагъ. «Зэкъошныгъэм» иешӀакӀэ псынӀкӀэу зӀблимыхъу хъушӀтӀ. Тиреспубликэ щыщхэр, тилъэпкӀэгъу кӀалэхэу нэмыкӀ командэхэм ашешӀэхэрэр кырагъэблэгъэщтых.

Къэбзэ Хьэсан, Нэтхъо Бибарс, Нэтхъо Амир...

— ТхьакӀушынэ Аслъан кытылуагъэр дэгъоу кызыгурылуагъ, — еӀо «Зэкъошныгъэм» итренер шхъалэу Кобл Анзор. — СтадионыкӀэу ашӀырэм цыфыр дизэу футболым еплъынхэ фае. Ащ дакӀоу, «Зэкъошныгъэм» апэрэ е ятӀонэрэ чӀыпӀэр кыдымыхы хъухэщтӀ. Непэ тикомандэ зэхъокӀыныгъэхэр фэтӀыых, футболист цӀэрылӀохэр кьедгъэблагъэхэу тыфежъагъ.

Нэтхъо Бибарс «Рубин» Казань шешӀэ. Мы командэм хэтыгъ Тркуем шапӀугъэ адыгэ

кӀалэу Къэбзэ Хьэсани. НэбгыритӀуми Кобл Анзор язэгъыгъ тикомандэ щыригъэшӀэнхэу.

Футболист цӀэрылӀохэм яешӀакӀэ лъыплъэхэ ашӀоигъоу мыекӀопэ стадионым цыфӀэу къэкӀоштыр нахьыбэ зэрэхъуштым егъэгъушӀо «Зэкъошныгъэм» идиректор шхъалэу Нэтхъо Адамэ.

«Рубин»Казань итренер шхъалэу Курбан Бердыевым гушылӀэгъу тызыфэхъум Нэтхъо Адамэ икӀалэу Амир командэм зериштагъэр кытылуагъ. Амир Урысыем футболымкӀэ ихэшыпыкӀыгъэ ныбжьыкӀэ командэ хэт, «Рубин» Казань иныбжьыкӀэ командэ шешӀэ. Ащ кыххӀэу Нэтхъо Адами тренерэу «Рубиным» рагъэблэгъагъ.

«Зэкъошныгъэм» итренер шхъалэу Нэтхъо Адамрэ спонсорхэр кыагъотынхэу тагъэгъугъагъ. Къэбзэ Хьэсан, Натхъохъу Бибарсрэ Амиррэ кыащыуцӀхтӀ, нэмыкӀ футболист цӀэрылӀуитӀу «Зэкъошныгъэм» аштӀэщт. «Спартак» Налщык кыахашӀыштхэм адэгущыӀэх. «Кубань» Краснодар шешӀэрэ ЛышӀэ Арсени Мыекъяупэ къэкӀожьынкӀи пшӀэхэщтӀ.

Къэлэпчъэлутыр Къулэ Мыхъамэт

2011-рэ илӀэсым Адыгеим зэнэкъокъоу щыкӀуагъэхэм гъогогъуишӀэ къэлэпчъэлут анахь дэгъоу кыащыхахыгъэр «Налмэсым» ихудоже-ственнэ пашӀэу Къулэ Мыхъамэт. Урысыем и Кыблэ шӀольыр футболымкӀэ иветеранхэм яхэшыпыкӀыгъэ командэ Къулэ Мыхъамэт рагъэблэгъагъ, дунэе турнирхэм ахэлэжъэщт.

— Къэлэпчъэлут дэгъу тиӀэп, — еӀо Кобл Анзор. — Къулэ Мыхъамэт илӀэс хъугъэу сылӀэпӀгъэ. Щынэрэп, Игуаом зылыдзы зыхъукӀэ пхъэшагъэ кызыхегъафэ, ухъумакохэр егъэдалох. Джащ фэдэ къэлэпчъэлут тищыкӀагъэр. Ныбджэгъу ешӀэгъухэм ащысыуплъэкӀушӀт.

Урысыем спортымкӀэ, туризмэмкӀэ ыкӀи ныбжьыкӀэ политикэмкӀэ иминистру Виталий

Мутко Адыгеим иныбджэгъушӀу. Янэ Мыекъяупэ дэсыгъ, урамэу Заводскоим тет унэм щыпсэуштыгъ. А.Мутко ти Лышхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан кыгъэгъугъагъ сомэ миллиард тиреспубликэ кырытынышӀ, стадионыр псын-кӀэу кызӀэлуахынэу. Министрэр «Зэкъошныгъэм» кыфӀэгумэкӀы. Футболист цӀэрылӀуитӀу тикомандэ аштӀэнэу зэхэщӀэн лӀофмэ апылӀ. «Зэкъошныгъэр» апшъэрэ купым шешӀэн фаеу Виталий Мутко елыгът.

Узэкъотмэ — ульӀэш. Апэу футболым зыкьедгъэлӀэтынышӀ, гандболым, дзюдом, атлетикэ онтэгъум афежъэщтых. Кыххэтыутырэ тхыгъэм кӀуачӀэ иӀэ хъуным пае пашӀэхэм мэфитӀум кыыклоцӀ кылуагъэр агъэцӀкӀэн фае. лӀофыр зэрэлыкӀуатэрэм тылӀыплӀэщт.

НэкӀубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТӀЫЛЬ Нурбий.

Зэхъышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдзыгъэкӀырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкӀэ лӀофхэмкӀэ, лӀакӀыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэп-кӀэгъухэм адырӀэ зӀпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи кӀэбар жъугъэм намалхэмкӀэ и Комитет
Адресыр: ур.Кре-стьянскэр, 236

Редактор шхъалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэщыӀэр:
385000,
кӀ. Мыекъяупэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

редактор шхъалэм иапэрэ

гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкӀыж зы-хьырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын лӀофхэмкӀэ, телерадиокъэтын-хэмкӀэ ыкӀи зӀлы-лӀэсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темеыр-Кавказ чӀыпӀэ гъӀоры-шӀапӀ, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кыыхуы-тыхэрэм мыштып-кыагъэу кыахэф-хэрэмкӀэ къэзыт-хыгъэхэм пшъэдэ-кӀыж ахьы. Кыа-тхэхэрэмрэ гъэзе-тым щылажъэхэр-рэмрэ яеплъыкӀэ зтемыфӀэн ылъэ-кӀышт. Гъэзет-еджэхэм кыт-фагъэхьырэ тхы-гъэхэр зэхэтфы-хэрэп ыкӀи къэ-зытхыгъэхэм алӀкӀэдгъэхъа-жыыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кӀ. Мыекъяупэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр 3560
Индексхэр 52161 52162
Зак. 814

Хэутыным узшыкӀэтхэнэу щыгъ уахъэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкӀэтхэгъэхэ уахъэр
Сыхъатыр 18.00